

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5.50
na mesec	1.90

Izda vsak dan svoje izvenredne nedelje in praznike.

Inserti veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25—	celo leto	K 28—
pol leta	13—	pol leta	14—
četrt leta	6.50	četrt leta	7—
na mesec	2.30	na mesec	2.40

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Državni zbor.

Italijanska obstrukcija in njeni uspehi. — Italijanska fakulteta v Kopru? — Italijanski šovinizem. — Klerikalna »opozicija«. — Učiteljsko vprašanje. — Čehi in Jugoslovani.

Dunaj, 13. dec.

V specialni debati o proračunskem provizoriju so Italijani danes pričeli z obstrukcijo. Poslanec Bugatto je naznanil, da namerava govoriti čez teden dni osem in deset ur in da pridejo za njim ravno tako vsi njegovi nasledniki — tako dolgo, dokler se vlada in Nemci ne streznijo. Bugatto je govoril večinoma italijanski, v zbornici je zavladal svet mir in ura za uro je minovala. Skoraj se je raznesla vest, da hočejo tudi dalmatinski naprednjaki zagrabiti »bika za rogove« ter se pridružiti italijanski obstrukciji v znak protesta proti zanemarjanju najvitalnejših dalmatinskih deželnih interesov. Exempla trahunt; politiki, ki se spoznajo v psihologiji zbornice, so že prorokovali, da pride sukurs tudi od druge strani. V čeških vrstah se je namreč danes popoldan razpoloženje napram vladi precej poslabšalo in narodni socijaleci so poudarjali potrebo zopetne vrnitve v strogo opozicijo. Vlada se namreč že sedaj baže odteguje raznim obveznostim, ki jih je bila zlasti z ozirom na vodocestno novo svoj čas prevzela, in radikalnejše krilo Enotnega češkega kluba je že zahtevalo revizijo dosedanje češke taktike. Pa tudi od druge strani je grozilo neurje. Pogajanja med strankami so namreč pokazala, da bi predlog, naj se sprejme v budgetni provizorij 20 milijonska postavka kot državna pripomoč posameznim deželam za zvišanje učiteljskih plač, prav lahko dobila večino. Vlada smatra to zahtevo v tej obliki za nesprejemljivo in v poudarja zlasti, da bi jo gospodarska zbornica prav gotovo odklonila. Budgetni provizorij bi na ta način moral na zbornico nazaj, ker pa bi medtem že prišlo novo leto — bi vlada preostajal le še § 14. . . .

Parlamentarni posredovalci so imeli torej polne roke dela. Opetovano so se vršile konference z Italijani in proti 5. uri je Bugatto svoj ob-

strukcijski govor nepričakovano končal. Posredovanju poslanca Bilinskoga se je posrečilo doseči kompromis, vsled katerega se bo jutri ob pol desetih vršila seja proračunskega odseka ter se tam nadaljevala debata o italijanski fakulteti. Nemci so obljubili, da svoje obstrukcije ne bodo ponovili, le Malik jo hoče na lastno pest nadaljevati. Če ostane sam, se bo kmalu posrečilo ta odpor zlomiti. Zadnjič so mu pomagali jugoslovanski klerikaleci. Grof Stürgkh je popoldan pomignil dr. Susteršiču in šla sta v tiho kamrno. . . .

Ne gre seveda le za to, da se obstrukcija v odseku formalno ustavi, temveč gre predvsem za nove stvarne predloge. O Dunaju ni več govora, Praga je stopila v ozadje in govori se zopet o Trzišču in Kopru. Slovenski klerikaleci so v proračunskem odseku edini slovenski zastopniki, njihova dolžnost je sedaj zastopati v novi fazi one slovenske zahteve, ki morajo biti pogoj, pod katerimi bi se mogli spoprijazniti z dejstvom, da postane Koper (to je toliko, kakor Trst) ali kak drug primorski kraj sedež italijanske visoke šole. V danem trenutku ne morejo biti naše zahteve prenapete, morajo biti realne, morajo biti pa edino le take, ki se tičejo kulturnega napredka primorskih, posebno tržaških Slovencev — torej šolske. Stürgkh konferira s Susteršičem, zahtevamo, da so ta pogajanja narodni kompromis in ne strankarska kupčija. S tega in edino tega stališča bo presojala slovenska javnost taktiko vseh jugoslovanskih poslancev!

Italijani so pravzaprav srečni ljudje — štiriurno obstrukcijo jim prinese uspeh in če se faktično posreči zediniti stranke za Koper kot sedež italijanske fakultete, je njihova zmaga naravnost sijajna. Mesto Dunaja Trst — o tem niti sanjali niso.

Mi jim uspeh privoščimo, če tudi ga prav malo zaslužijo. Baš danes se je pokazal njihov nacionalni šovinizem v najgrši luči. Trst ima v delegacijah en mandat, ki pripade peterim tržaškim poslancom (dr. Rybař, 2 laška liberalca, 2 socijalna demokrata). Nobena stranka torej za volitev delegata nima večine. Socijalista sta zato predlagala ostalim kom-

promis, po katerem naj bi se določil nekak proporcionalni turnus. Toda laška liberalca sta izjavila, da raje resignirata na vsak delegacijski mandat, kakor pa da bi priznala dr. Rybařu pravico zastopati v delegacijah »italijanski Trst«. — Ta dogodek je nad vse karakterističen ter bi moral biti za vse slovenske stranke, ki le prerade verujejo mučeniški pozici italijanskih poslancev, svarilo k opreznosti. . . .

Navzile dogovoru, da bo končala debata šele ko bodo govorili štirje govorniki, je predsednik takoj po izvajanjih posl. Bugatta dal staviti in sprejeti predlog na konec debate, ter tako oropal posl. Smudlaka besede. Dalmatinski poslanci opozarjajo na to, da se vrši jutri še ena specialna debata (o letosnjem provizoriju med tem ko se je danes razpravljalo o naredbah po § 14., s katerimi je bil pod Bienenrothom uveljavljen proračunski provizorij), v katero bo mogoče še ostro poseči. . . .

Glede učiteljskega predloga se stranke še niso dogovorile. Od gotove strani se agita, naj bi se predlog odkazal finančnemu odseku, ki bo najbrž sklican v torek, da prične razpravo o davčnih predlogih, — kar bi pomenilo položiti celo zadevo na »dolgo klopo«. Čehi z učiteljskim predlogom ne soglašajo in sicer izključno iz avtonomističnih pomislekov, med ostalimi poslanci pa bode mo pri tej priliki spoznal učiteljske prijatelje in sovražnike. . . .

Opozicijska komedija slovenskih klerikalcev je danes zopet slavila pravo orgijo. Z ostalimi neopozicijskimi strankami so glasovali naši klerikaleci za prehod v specialno debato o proračunu, kakor ga zahteva vlada. . . .

Svojim častitim bralcem bo skušal »Slovenec« seveda navtežiti, da je bilo to glasovanje edino pravilno ter logično. Kajti dr. Korošec, da je stavlil minoritetni predlog, da se dovoli še 12 milijonov »proti depekoraciji« (te besede imajo celo v tiskanih poročilih bud. odseka ironična naseca) in če hočejo naši klerikaleci, da se ta predlog sprejme, kar se seveda le zgodi po uspešnem dokončani specialni debati, brez katere se glasovanje ne more vršiti. Vrli somi-

šljeniki bodo kimali in pritrdjevali in nič čudno se jim ne bo zdelo, da imajo socijalni demokrati tudi priglasen minoritetni predlog (Diamandov), da si je tudi Malik dovolil luksuz takega manjšinskega vota — da pa so vendar vsi ti glasovali proti prehodu v specialno debato o vladnem proračunu. Kajti »vrlim somišljenikom« je naša klerikalna žurnalistika že tako zmešala glave, da seveda ne vedo, več kakšen pomen imajo minoritetna vota in kaj je pomen opozicije. Opozicijska stranka (in kot taka se Susteršičeva z zahtevo po le štiri mesečnem provizoriju javno deklarira) ima pred vsem nalogo pripomoči k temu, da vladna zahteva ne prodre in event. predloge ima pripravljene seveda le za slučaj, da ostane njen votum brez uspeha. Opozicijska stranka glasuje torej proti prehodu v specialno debato, kakor glasuje potem proti proračunskemu provizoriju. Temu enostavnemu parlamentarnemu principu bi se mogli naši klerikaleci priučiti pri ostalih strankah, če bi že sami zanj ne vedeli. Naučiti bi se morali pravila, da je opozicijske minoritetne predloge smatrati za eventualne, torej aktualne šele v trenutku, ko se je dejansko pokazalo, da so vsa predložena opozicijska sredstva bila brezuspešna. . . .

Toda naši klerikaleci delajo pač v državnem zboru najgršo oportunistično politiko — doma pa pravijo, da je opozicijska. . . . Klerikalna politika ima Janovo glavo, proti domačiji obrnjen obraz kaže poteze divjega moža, grofu Stürgkhu pa se smeje prijazno, a ima nekoliko mefistofelično lice. . . . In kako veselje je pri tem zabavljati in sumničiti našega poslanca! . . .

Danes se je teatir nekoliko ponesrečil. Dalmatinski napredni poslanci so ostro nastopili proti svojimi klerikalnim sodeželanom, prišlo je kakor smo že brzojavno poročali do ostrega konflikta in celo zbornica je postala na to igro pozorna. Iz čeških vrst se je čulo klice: »S temi ljudmi (klerikaleci) naj skupaj delamo, jutri so obstrukcionisti, opoldan vladinovci!«

Nekoliko pozno toda vendar-le še pravočasno spoznaš! . . .

Iz današnje debate zasluži posebnega poudarka še eno dejstvo. Kakor znano so v zadnjem času tudi češki agrarci (ki so skupaj z Mladěchi ubrali pot pozitivnejše politike) med onimi, katere dolži »Slovenec«, da nas prodajajo Hohenburgerju in Nemcem, da so se oprostili vseh vezi, slovanske vzajemnosti. Posl. Udržal je temu obrekovanju zamašil usta, docela v smislu našega pred tednom priobčenega razgovora z odličnim češkim politikom, poudarjajoč, da je ustvaritev trajne in močne večine v parlamentu mogoča edino le, ako se bo pri tem upoštevalo tudi težnje in želje Jugoslovancev. . . .

Eden izmed vodilnih politikov nove pozitivne smeri v nastopu češke delegacije je s temi besedami zavrnil vsa sumničja klerikalnih klevetnikov. . . .

V naslednjem podajemo sejno poročilo. Začetkom seje je naznanil prezident, da se bo jutri vršila volitev delegacije. . . .

Zbornica je po zaključnih izvajanjih poročevalca dr. Steinwenderja končala generalno debato o proračunu in se je vršilo glasovanje za prestop v specialno debato. To je bilo sklenjeno z 238 proti 100 glasom. . . .

Ko so dalmatinski narodnjaki očitali pravašema Prodanu in Sesardiću, da sta glasovala za vlado, dočim se delata doma velika radikaleca in opozicijske, so dr. Korošec in njegovi tovariši začeli vpiti in razgrajati, pa so bili tako ostro zavrnjeni, da bodo pomnili. . . .

Specialno debato o cesarski naredbi, s katero je bil uveljavljen zadnji proračunski provizorij je otvoril soc.-demokrat Seitz, ki je ostro obsodil uporabo § 14. in grozil, da bodo soc.-demokratje druge stranke prisilili, pokazati glede § 14. svoje pravo barvo. . . .

Koj na to je začel italijanski posl. Bugatto svoj obstrukcijski govor. Med tem, ko je Bugatto govoril, so se vršila razna pogajanja in ko so ta končno imela uspeh, je Bugatto nehal. Za generalna govornika sta bila izvoljena Udržal in Laginja, ki pa sta kmalu končala. . . .

Zbornica je na to pretrgala in razpravo in nadaljevala razpravo o

LISTEK.

Popotnik.

Spisal Studenko.

Popotnik je prišel do vrha gore in se ustavil. Ozrl se je nazaj po dolini, ki mu je ležala pod nogami. Solnce jo je obsevalo s svojimi poslednjimi žarki, da so se svetili pozlačeni križi vrhu cerkva, a niže doli po travnikih in logih in nad hišami je ležalo nekaj, kakor potumrak. V tem potumraku so se svetile edino še bele ceste, domovina popotnikov, in bile so videti kakor srebrna verižica na temnem telovniku. . . .

Popotnika je spehala strma pot v goro in na čelu so mu visele potne kaplje. Sedel je na bližnji kamen ter uprl pogled po dolini. Dolga pot je ležala pred njim. Ko jo je nastopil, je solnce komaj pogledalo izza gora, a sedaj se že poslavlja. Prišla sta oba do svojega cilja. In kadar človek doseže kar je želel, se rad ozre nazaj na pota svojega trudi, premeri jih še enkrat z očmi svojega spomina in takrat vidi vse bolj jasno. Tudi popotnik se je zamislil nazaj. Jutranja megla je še pokrivala na gosto dolino, ko se je vsedel na kamenje ob cesti, da použije skromno jed, ki mu je ostala vsled varčevanja od večerje. Prišel je po cesti kmet s težkimi, okovanimi črevlji in debelo srebrno verižico ter se tudi vsedel na kamenje poleg njega. . . .

»Kam je namenjen vaš korak?« vpraša popotnik. . . .

»V mesto po opravkih. Vest mi ni dala miru. Moram iti. Sosed mi je rekel, da sva si jaz in osel čisto podobna — po trmi in po razumu. Tega ne morem pretrpeti. Naj razsodi pravica. Ker me je on tožil zaradi mejnika, mu moram vrniti. Takrat je dobil on, ker ni sodila pravica, a sedaj moram jaz.«

Popotnik je molčal in šel dalje. Samo enkrat se je ozrl nazaj in videl kmeta, ki je privzdigoval pete kot bi mu kuril vrag pod njimi. Po hoji se pozna duševno stanje človekova. — Ob cesti je stal skromen spomenik. Star je bil in težko so se že čitale na njem besede, ki so povedale, da je ubil tukaj brat svojega rodnega brata. Zamislil se je popotnik in čudno se mu je zazdelo, da je malo naprej zopet lepo znamenje s podobo Krizanega. O, gotovo se je brat — ubijalec spokoril in v zadoščenje za svoj greh naredil to znamenje kot pričo svojega obžalovanja. . . . Ali bogve, če bi danes ne ubil še drugega brata ako bi ga imel. Spokoril bi se še enkrat in morda bi bil še čistejši kot pred grehom. . . .

Dvignila se je težka megla v višavo in pred popotnikom se je zasmajala bela gostilna. Solnce je bilo že visoko, noge so pešale in udje so zahrepeneli po počitku in okrepčilu. Stopil je v pivsko sobo. Kmet z razmršeno brado je sedel pri mizi in podpiral glavo z rokama. Gostilničarka, rejena ženska, je sedela pri njem in šivala. Molčala sta, kajti

kmet je dremal, dasiravno je imel še polno kupico pred seboj. Morala je biti že dostikrat polna pred njim. . . .

»Kam ste namenjeni?« vpraša gostilničarka popotnika. . . .

»Po svetu!«

»Daleč?«

»Daleč.« odgovori popotnik. . . .

In pravila mu je gostilničarka o kmetu, ki je dremal pri sosednji mizi. Prodajal in zapil je že polovico svojega velikega premoženja. Kmalu bo šlo vse na boben. Plačuje drugim, da ga hvalijo in častijo, doma pa strada žena s sedmerimi otročiji. Ravno kar je prodal vola, a v zadnji noči ga je s tovariši že polovico pustil v gostilni. . . .

Tako je govorila gostilničarka in pristavila, da se še njej zdi hudo, ko vidi kako ljudje po nepotrebnem zapravljajo svojo srečo. A popotnik je videl v dno njene duše, kjer se je smehljala kača škodoželjnosti: Kajti kmetova nesreča veča njeno blagostanje in naj jezik govori kar hoče, prikriti vendar ne more zadovoljnosti nad pogubo bližnjega. . . .

Popotnik je hitro plačal svoj zapitek in hitel dalje. Solnce je žgalo in pot je bila prašna, da se je dvignilo, kakor oblak nad cesto, kadar je prišel voznik mimo. Težko je čakal večernega hladu. . . .

Njegova pot je krenila navzgor. Drevje je stalo na gosto ob cesti in mu dajalo blagodejno senco. Solnce se je vedno bolj nagibalo na večerno stran in popotnik je že z očmi poiskal selo, kjer se odpočije od dnevnega

truda. Pot pa je šla vedno bolj navzgor. . . .

Tedaj je došel slabotno žensko. Težko je hodila, kajti nosila je še eno bitje pod srecem. Bila je videti trudna in plašno se je ozrla na popotnika. . . .

»Kam gre vaša pot, neznani tujec?« vpraša boječe. . . .

»Daleč se, daleč.« odgovori ta. . . .

»Prosim vas, bodite tako dobri in hodite nekaj časa z menoj. Bojim se, da bi se na poti ne zgrudila od slabosti. Zdi se mi, kot bi bil to moj zadnji dan. Daleč imam še do doma, hiš ni blizu naokoli, a meni se zdi, da ne naredim niti sto korakov več.«

Popotniku se je smilila in šel je vstrice nje molče. . . .

Ko prideta do prve hiše, sede žena na obcestni kamen in reče: »Do tu in ne več dalje. Ali ste tako usmiljeni, da greste v to hišo prosit konja in voz. Peš ne pridem več. Dopolnjene so ure in končane moči.«

Iz hiše se je čula glasna molitev. Ko vstopi popotnik utihnejo. Razodel je gospodarju ves položaj in ga prosil, da bi uslišal prejšnjo onemoglo ženo. . . .

»Ne morem! Konj je truden.« reče gospodar trdo. . . .

»A vendar, saj menda ni več dalje kot dve uri in plača kolikor računate,« prosi popotnik. . . .

»Jaz nisem kupil konja, da bi vozil druge iz blata in pri tem sam škodo tepel. Kar pojdite, ne dam nič!« Glas je bil surov in trd, kakor so surovi ljudje kadar je treba pomagati bližnjemu. . . .

Popotnik je zaloputnil vrata in odšel. Žena ni ničesar rekla. Molče je vstala in šla dalje. K sreči ju doide voznik, ki se je prazen vračal proti domu. Ženo sta se poznala in ta jo je vzela na svoj voz. Popotnik je voščil srečno pot in težak kamen se mu je odvalil od srca. . . .

Ker se je solnce bližalo goram in so pešale udome moči, je mislil popotnik na prenočišče. Dogodki prošlega dne pa so ga navdali s strahom. Morda ga prvi gospodar, pri katerem prosi postelje, nažene s psom. In morda se v popotniku vsled tega nehoti vzbudi slepa strast, da izvrši nepremišljeno dejanje, ki mu lahko pokoplje srečo vesti. . . .

Ozrl se je naokoli. Prijazen hriček se je dvigal na njegovi desni. Tja gori mu je splaval pogled in opazil je na vrhu gosto grmovje in veliko visečo skalo. Kakor nalašč zanj. Tam ne bo izkušnje in razočaranja, ampak mir in tišina in zvezde mu bodo sijale v obraz. . . .

In napotil se je v strmi brezvi. Prišel na vrh do svojega cilja in opazujoč umiranje solnčnih žarkov nad dolgo in široko dolino, so splavalili še enkrat mimo njegove duše spomini prebitega dne. Potem pa je zamahnil z roko in si postlal z listjem pod skalo. . . .

In ko je legel, je obrnil svoj obraz v skalo, kajti za njegovim hrbtom nad dolino se je vila struena megla, neprijetna in mrzla kakor čreda ljudi, brez srca in brez duše. . . .

Körnerjevem nujnem predlogu glede imenovanja sodnikov na Češkem. Koncem seje je interpeliral dr. Benkovič glede jezikovnih razmer pri južni železnici, dr. Verstovšek pa se je opravičeval, da je v svojem zadnjem govoru imel v mislih samo renegate med spodnještajerskimi sodniki, da pa ni mislil razžaliti celega sodniškega stanu.

Maribor-St. Ilj-Cmurek.

Na obrambni enketi v Celju smo obširno pripravljali o narodnostnem in gospodarskem stanju v tem kotu. Videli smo, da gravitira skoro ves gospodarski tok proti Muri, predvsem proti trgu Cmureku, in to je tudi naša navidezna skoro neozdravljiva rana v narodnostnem razvoju. Predpogoj vsakega gospodarskega življenja so prometne zveze, po njih se mora uravnati gospodarski tok. Poglejmo, kakšno vlogo igrajo in jo še bodo igrala prometne zveze v Zgor. Slov. goricah.

Zemlja sama je v teh krajih težka, črna in mastna ilovica. Kakor hitro par dni dežuje, takoj ureže kolo do osi v blato; v tem času na pr. vozijo kmetje prazen koleselj do zidane ceste z vola in konji. S težkimi vozovi v tem deževnem času sploh ne vozijo; pri malo naloženem vozu rabijo dva do tri pare volov, ker se kraj sestoji iz samih hribov in dolin. In tako so kmetje, ki niso ob zidani cesti, večino časa prometu odtrgani. Netroj pridelkov ne morejo spraviti na trg, ker se ne plača trpinčiti živine in uničevati voza v blatu. In tako prodajo ti kmetje večinoma le živino in vino. To seve ne zadostuje za ogromne izdatke; mnogo stotakov ostane v zemlji neizrabljenih.

Ze od nekaj so se nagibali naši ljudje proti Muri, z Mariborom je bil kontakt oviran do leta 1848. vsled graščin. Vsi ti kraji so bili vdačeni proti severu v Dvor (Jarenino), Spilfeld in Cmurek. Ker so imeli ljudje opravke v Spilfeldu in Cmureku, so si tam tudi svoje potrebščine kupovali.

Mesto Maribor je pozneje ljudi seve takorekó navezalo nase, posebej zgrajena cesta mimo Jarenine, Marjete do Sv. Jakoba je ta tok pospešila. Od takrat je seve že preteklo nekaj desetletij, a cesta se ni nadaljevala. Hitri razvoj trgovine in industrije v Cmureku je pridel ljudi vani tja: Sv. Jakob (največja občina v mariborski okolici) je postal mejnik med Mariborom in Cmurekom. Ko bi bili možje v mariborskem okrajnem zastopu, bi lahko pritegnili se le Sv. Jakob, ampak tudi celi Sentjanski dol, Ploderšnice, Somart in še precej drugih krajev, ki meje na nje. A cesta, ki bo sedaj vezala Maribor s Cmurekom, bo odtegnila celo velik del dosedanjih obiskovalcev Maribora. Kmetje v bližini Sentjurskega dola, Ploderšnice in Somarta imajo sedaj s Cmurekom krasno zvezo: ne rabijo priprege in eno uro bližje je. Bilo bi pa ravno narobe, ko bi potegnili cesto naravnost iz Sent Jakoba v Somart ali na Ploderšnice. Ta cesta ima pa še tudi to hibo, ker sedaj ni v Sentjurskem dolu neposredne zveze s Sv. Jurjem in Lenartom. (Čudno vlogo je igral pri tej cesti ravno poslanec Roškar.) Kakšen udarec pa je to za našo narodno stvar, to uvidijo cenjeni bralec, ko bo slika popolna.

Torej od te strani so se Cmurečani dobro zabarikadirali. Manjka še gornji del Sv. Jakoba in Jarenine. Zato bodo sezidali čez Sladki vrh (Süssenberg: tu je že nemška trirazrednica od Sulferajna) v Gornji Jakobski dol do tamkajšnje občinske zidane ceste. Ti kraji so danes Cmureku še popolnoma odtrgani (v kolikor imajo Cmurečani tu posestev) s to cesto pa bodo imeli najlepšo zvezo s Cmurekom. Doslej se nagibajo proti St. Ilju in Mariboru.

Bližina St. Ilja, tamkajšnja železniška postaja, razvoj sadjarske trgovine približuje tem krajem. Sent Ilj in gotovo bo pridobil s cesto, ki ga bo v kratkem zvezala s St. Jakobom. Gospodarski kontakt je že danes precej velik; tudi mnogo bližje bo iz St. Jakoba, kot v Maribor ali na Pesnico. Okrajna cesta v Mariboru tudi zato odbija, ker rabijo težji tovorni vozovi pri takozvanem »Rajsmannovem bregu« priprego. Mariborski okrajni zastop bi storil veliko pametnejše, da je znižal ta breg, kot pa onega, komaj vidnega v Leiterspergu.

Pošto v Jarenino in St. Jakobu je nosil do nedavno pot s Pesnice. Ker ima dnevno mnogo St. Jakobčanov in Jarenčanov opravka v Mariboru, je bila želja zlasti prvih, da bi vozila pošta iz Maribora. In komu bi prišlo v sanjah kaj drugega na misel? In vendar: danes pelje pošta od St. Jakoba mimo Jarenine k St. Ilju.

Vsa prometna sredstva v kotu Maribor-St. Ilj-Cmurek nas torej peljejo proti severu, gospodarski kontakt z Nemci bo vedno večji. O posledicah tu ne bomo obširneje obravnavali (ozadje glej v članku »Narod-

nostno vprašanje v Slov. gor.« v »Narodnem listu«). Reklo se nam bo: slovenske zmage v mariborskem okraju vendar tudi nekaj govore (St. Jakob, Sv. Marjeta, Pesnica). Pravimo: kdor pozna naše ljudi in razmere, nam bo pritril, da so zelo dvomljive vrednosti. Se razumemo?

A je tu svetla točka: Pesnica, Cmurek in St. Ilj sta nam nevarna, Maribor predaleč. Bilo bi treba seve mnogo strateškega in strokovnjakega gospodarskega dela, držati promet na Pesnici, zlasti proti Cmureku, ker je tam sadjarska trgovina že močno razvita. Na drugi strani je pa stvar zopet toliko olajšana, ker ceste, o katerih smo govorili, še niso dograjene in je doslej tovorni promet na Pesnici največji: tozej sem je tok že napeljan. Pesnica bo pa v doglednem času še zelo pridobila, ker se bo zvezala z okrajno cesto, ki pelje v Maribor. (Cesta se bo gradila šele po regulaciji Pesnice in bo menda peljala po zaslugi nemčurjev na državno cesto, ne naravnost v Pesnico. Ta distanca pa ne pride v poštev.) Pesnica je torej izvrstno mesto za vsakovrstna veleprodajna: žaga, parni mlin, opkarna, veletrgovina poljskih pridelkov itd. Ta podjetja bodo gotovo vstala v par letih in kdo ne uvidi njih velikega pomena, če bodo v naših rokah?

Pritisnili bi ob Maribor, Sent Ilj, Cmurek. Potem bi dobil ta kot drugo lice — sicer pa si upamo odgovoriti?

A. R.

Italijansko-turška vojna.

Tripolitanskega bojišča.

Iz Dehobata poročajo v Carigradu: 12. t. m. zjutraj je 7000 Italijanov napadlo Tadžuro. Vojne ladje so jo obenem bombardirale. Po dvehurnem boju, v katerem je mnogo Italijanov padlo, so zavzeli Tadžuro.

Iz Ajuzare poročajo: Turki so se v treh kolonah umakili proti Derianu in Terhuni. Neka druga kolona se je obrnila proti Homsu. Poročila iz Kirenejke pravijo, da bodo Turki tudi tam začeli z ofenzivo. Tam je zbranih 30.000 Arabcev, ki jih podpirajo regularne turške čete. Razen tega prihajajo vsak dan močne čete iz Egipta.

Izgon Italijanov.

V Rim je došla vest, da se je posredovanju poslanikov posrečilo pridobiti turško vlado do tega, da je preklicala ukaz, naj se izženejo Italijani.

Utrdba Dardanel.

»Vossische Ztg.« poroča iz Carigrada: Carigrški dopisnik lista »Kölnische Ztg.«, ki je popotoval po azijski obali Egejskega morja, poroča, da z največjo naglostjo utrjujejo Dardanele. Posebno so okrepili evropsko obalo spodnjih Dardanel z novimi baterijami. Mina bodo v najkrajšem času položene. Na otokih bodo posadke pomnožene.

Italijani v Jeruzalemu v nevarnosti. Iz Jeruzalema poročajo v Pariz, da odnotne oblasti le z največjim trudom zabranjujejo izgrede proti Italijanom. Italijanski konzulat je baje ogrožen. Nemški konzul je v svojo obrambo sprejel italijansko kolonijo. Del kolonije se je preselil v nemško konzulatsko poslopje. Če bi se to gibanje do praznikov ne poleglo, tedaj bodo omejili ceromoni v praznikih, ko pridejo tisoči in tisoči ljudi iz drugih mest v Jeruzalem.

Politična kronika.

O pasivni resistenci železničarjev za enkrat ni govora; da železničarji ne začno s pasivno resistenco, za to so se izrekle vse večje organizacije. Vlada pa bo baje v petkovi seji državnega zbora izjavila, da sedaj ne more prihraniti pri železniškem prometu 38 milijonov, da pa prizna upravičenost Heinove resolucije in hoče rešiti to vprašanje polagoma ter v začetku izdati za izboljšanje plač 21 ali 22 milijonov.

Avstrijski konzul v Kanaji je sporočil svojemu angleškemu kolegu, da je avstrijska vlada prepovedala ladjam avstrijskega Lloydja do preklica sprejemati pasazirje za Kreta.

Za časa maroške krize se je obrnila Nemčija na ameriške banke za pomoč. Ameriške banke so baje posodile Nemčiji v tem času tri milijarde. Tudi pruska vlada se je obrnila za pomoč v Ameriko. V jeseni je bilo 80 milijonov pruskih zakladnih nakaznic zapadlo. Ker za to vsoto ni bilo dobiti v inozemstvu pokritja, se je vlada obrnila na ameriške banke in je dobila proti varnosti 80 milijonov. Seveda so zahtevali Amerikanci zatrdilo, da pruska vlada ne bo provocirala vojne.

Rusija baje mobilizira arimadni kor v Odesi. Turki listi se obširno bavijo s tem dejstvom in vidijo v tem agresivne namene.

Rusi so zavzeli Kot v Perziji. severno od jezera Urmia, kjer so pred kratkim ustanovili ruski konzulat. Bili so kratak boj ter se je udeležilo boja 800 mož in 10 topov. S tem so prišli Rusi turške postojanke ob meji od strani. Rusi so tudi druge svoje pozicije ob tem jezeru utrdili. V Salmas je dospelo pet turških bataljonov.

Štajersko.

Umrli je v starosti 34 let učitelj na Vranskem, gosp. Rudolf Vrah. Ljubičnik je bil svoj čas suplent v Ljubljani in je slovel kot baritonist. Pridobil si je dobro ime tudi kot mladinski pisatelj in pesnik. Bodi mu prijazen spomin!

Uradniške spremembe pri J. ž. na Sp. Štajerskem. Prestavljeni so: pristav Albin Hinterlechner iz Trsta kot postajenačelnik v Šmarje, asist. Lotar pl. Kollitscher iz Mitterdorfa v Celje, asist. Viktor Hren iz Divače na Zidani most, asist. Franc Škof iz Zidanega mosta v Divače.

Novice iz Vranskega. Davica. Takajšnje občine priključeno narodno rodbino g. davčnega kontrolorja R. Vivoda je zadelo velika nesreča. Davica ji je pobrala jako nadarjenega fantka Vladimira. Naše sožalje! — Obsojena Marijina devica. Vransko okrajno sodišče je obsodilo Marijino devico Ivanko Kovčec na 14-dnevni zapor zaradi pisanja anonimnih pisem orožništvu. Proti obsodbi je Kovčec prijavila vzklik. Ta čedna devica hodi vsak dan k obhajilu. — Zaperli so Barbo Turnšek iz Prekopa, ker je hotela zadaviti svojo mater. Povod so vedni rodbinski prepri.

Vsenemci in nemška »obrambna« društva. Ker so nacionalci začeli osobito na Štajerskem pridno metati vsenemce iz obrambnih društev, so sklenili vsenemci izstopiti iz »Südmarke« in začeti na lastno roko naseljevalno delo ob meji in to s pomočjo protestantske »Heimstättenbank«. Če bodo uspehi vsaj tak kakor v St. Ilju, potem dober tek!

Iz Vuhreda. (Burna ustanovitve.) »Sümarkine« podružnice. Kakor smo javili, je napovedala »Südmarke« ustanovno zborovanje podružnice v Vuhredu dne 10. decembra v Kovačevu gostilno. Ustanovitve S. podružnice v Vuhredu, kjer se 5 pravih Nemcev ni, je edinele izzivanje in plod hujskarije nemških Marnberžanov. Zato so Slovenci zasedli Kovačevu gostilno. Ko so prišli vuhredski Nemci iz Vuzenice in Marnberga, so si morali poiskati zavetja pri Widmoserju in sicer v zgornjih prostorih. Ubogim nemškarjem so se tako tresle od strahu hlačice, da so alarmirali celi nemški tabor v Marnbergu na pomoč, predno so si upali na kolodvor. Slovenci niso nikomur ničesar stori- li, dasi so se nekateri marnberški fantalini pri Widmoserju prav izvalno obnašali. V novo podružnico je vstopilo 29 članov, sami Vuzenčani in Marnberžani. Sicer pa ponovno se enkrat svari: v Vuhredu hočemo imeti mir, če ne bomo prihodnjic bolj energično varovali svoje pravice, ki jih imamo kot hišni gospodarji. Za nekaj časa bo pa še zadostovala nedeljska lekeja.

Iz Središča. Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali ter izročili denar blagajničarki tukajšnje podružnice: a) »parkeljsko« omizje pri g. Jos. Sinku v Vinskem vrhu 6 K 30 v; b) vesela družba v »keberlajku« v stari soli 3 K in c) gostje v gostilni g. Rud. Rakuša v Obrežu 2 K 40 v. — Presrečna hvala!

Iz Ljutomer. V nedeljo 17. decembra ob 6. zvečer priredi »Murski Sokol« v prostorih ge. Kukoveca petdejansko ljudsko igr »Reveček Andrejček«. Igra je težka, polna zanimiva prizorov. Zajeta iz našega kmetskega življenja; stala je marljivo naše diletantne mnogo truda in vaj — pridite si jo torej ogledat vsi, poplačajte našim diletantom njih poštrevanost z mnogobrojnimi obiskom.

Društvo za obrambo proti jetiki v Celju. Razširjeno je mnenje, da je jetika težko ozdravljiva bolezen in res zahteva zalibog premnogo žrtev. Da pa je neozdravljiva, ni toliko mnenje zdravnikov nego občinstva sploh. Ljudje imenujejo jetiko (ali sušico, tuberkulozo, ausseringo) zadnje pojave jetike, ko je človek že zelo hudo bolan, ko hudo kašlja in se komaj plazijo okoli bled in suh, da ga je le kost in koža in ko je že čisto »na koncu«. — A zdravniki vedo, da jetika navadno, namreč večinoma, nima te oblike. Lahko je lovek jetičen, pa nič ne kašlja, je prav močan, lepo okrogel in rdeč v lice kakor rožica. Tak človek pa lahko živi še zelo dolgo, recimo pol stoletja in več. (Rajnkovi oče Leo XIII. je zbolel v 17. letu na jetiki in je dočkal 95. leto starosti.) »Jetičen« je tak človek ra-

di tega, ker ima v sebi kal bolezn, ki je razrušila za življenje le malo potrebne dele telesa. Iz take jetike seve se lahko razvije prej ali slej nevarna pogubna jetika. Tako skrito skrivno jetiko nosi v sebi premnogi ljudi. Če so v dobrih življenjskih razmerah se ozdravi taka jetika sama in človek morda nikoli ne zve, da je bil na jetiki bolan. Ti slučajni so zelo pogosti. Nebroj drugih slučajev pa ozdravijo zdravniki, če bolezen ni bila zamujena. Radi teh dveh vrst slučajev smatramo znanstveni jetiko za zelo ozdravljivo bolezen. Zdravi se pa jetika ne samo z zdravlili, temveč tudi s higijeničnimi pripomočki. Te pa mora poznati vsak človek in se ravnati vestno po higijeničnih predpisih — poudarjam, vsak človek, bodisi bolan ali zdrav. Kako so »dobre življenske razmere«, pri katerih se jetika ozdravi sama, in kateri in kako so higijenični pripomočki, s katerimi se zdravi oboleni in s katerim zabranjujemo, da ne zbolijo zdravi. Treba je za take reči javnih predavanj. Še druge pripomočke zoper jetiko imamo. Z vsem, kar služi glede jetike človeštvu v prid bavilo se bode društvo proti jetiki v Celju. Veleblagorodni gospod c. kr. svetnik baron Müller-Hörnstein, okrajni glavar v Celju prevzel je čez vse hvalevredno delo, da ustanovi tako društvo. On sam je v ta namen nabral tekmo enega leta razmeroma zelo veliko vsoto 18.000 K in obresti od tega kapitala pridejo že sedaj jetičnim v prid. Iz istih je gospod glavar tudi dovolil nabavo skriptičnih slik za javna predavanja v smislu mojega predloga, objavljenega v »Straži« in v »Slov. Narodu«. Društvo, ki še ni konstituirano in ki ga za sedaj zastopa gospod baron sam, se ustanovi, ko bo gotova vsota (30.000) vplačana. Gospod baron, ki se v tem oziru res veliko trudi, utegne to vsoto popolniti v kratkem času. Da tako delo zasluži odkritega priznanja in hvaležnosti je jasno, a prava hvaležnost se pokaže le v dejanjih. Slovenci v tem smislu niso bili nehalni, žrtvovali so v ta namen posamezniki, okrajni zastopi in posojilnice že prav lepe vsote, a premnogo je Slovencev, ki potrebujejo pomoči od tega društva in zatorej je dolžnost vsakega Slovenca, da pospešuje to društvo in žrtvuje zanj po svojih močeh. Priporočljive so tudi prireditve s koristnimi predavanji o jetiki, združene s kako veselico, s primerno vstopnino v dober namen, namreč »za društvo proti jetiki v Celju«. Gospodi zdravniki, ki hočejo predavati, dobijo po istem društvu pripomočke za predavanje in se nabavi teh tem več, tem živahnejše bo povpraševanje po istih. Stopimo vsi v bojno vrsto zoper jetiko. Sovražnik ni neuporabljiv! — Dr. Anton Schwaab.

St. Lovrene nad Mariborom. Pred kratkim je prišel na tukajšnji kolodvor učitelj Lešnik z g. Brezčnikom iz St. Lovrenca. Ker še blagajna ni bila odprta, sta stala pred oknom in se pogovarjala slovenski. Ko odpre uradnik okno se obrne g. Lešnik in prosi za vozni list v Ptaj v slovenskem jeziku. Uradnik ga nahruči, da ne zna slovenski in da naj zahteva listek nemški ali se pa naj pelje brez njega. Nato zapre okno in odide. Radi takšnega nastopa je seveda vstrajal g. Lešnik pri tem, da se mu da vozni listek na slovensko zahtevo. Ko je prišel uradnik nazaj se je hotel iz učitelja Lešnika navedati rekoč: naj gre poštnege hlapca vprašati, kako se imenuje. Priznal, da dobi potem listek. Radi teh žalitev in takšnega postopanja železniškega uslužbenca s slovenskim občinstvom, je zahteval g. Lešnik pritožno knjigo, ter vpisal v njo pritožbo in še posebej na ravnanje slovenskega naznanil uradnika zahtevajoč zadoščenja razžalitve in povrnitve vseh uradnikove krivde narastlih mu stroškov. S tem bi bila zadeva za nas končana, ker ima ravnanje uradnika pritožbi omenjeno postopanje preiskati in o ukrenitvi poročati pritožniku. Ker pa sta prizadeta uradnika, da bi sebe razbremenila povzročila, da se je g. Lešnika na nesramen način napadlo v Marburgerei in Štajerem, smo primorani tudi mi o tem izpregovoriti resno besedo. Kdor pozna učitelja Lešnika ve, da sploh malo pije in gotovo ga še ni nobeden nemškar videl pijanega. Zvedeli smo tudi, da dotičnega dne, ko je prišel zvečer na kolodvor, ni pil ne kapljice vina in le pol čaše piva. Splošno je zelo miren in pa le malokaj more razburiti. V Marguroi in Štajerem pa se piše, da je prišel g. Lešnik pijan na kolodvor in začel tamkaj razsajati in kričati nad uradnikom. Da bi napravil dopis bolj verjeten, sestavljen je tako, kakor da bi Ljubljancem, ki bi se ravno hotel peljati z vlakom opazoval ves prizor in potem poročal »Marburgerei«, kako nedostojno se vedejo slovenski štajerski učitelji in da tako narodno-fanatizni celo kranjski učitelji niso. Takrat ko je gospod Lešnik zahteval listek, pa ni bil nikdo drugi na kolodvoru kot g. Brezč-

nik in železniška uslužbenca, eden v službi, z njim pa za kratak čas poduradnik Merčnik. Sklepa se torej lahko, kdo je povzročil dotične nesramne članke v časopisih. Najgrše nad vsem pa je, da se človeka, kot je g. Lešnik, slika po časopisih kot pijanec in razgrajaca in se ob evem kliče šolsko oblast na pomoč, naj nastopi napram dotičnemu učitelju. Ni pa to edini slučaj v katerem se napada v časopisih učitelj Lešnik kot pijanec, ampak že celo leto se ga na ta način napada v omenjenih časopisih in je torej to sistematično delo nemškarstarih uradnikov in učiteljev z namenom, ugonobiti ga in mu vzeti ugled pri oblastvih in ljudstvu. Ti nemškarstari uradniki in učitelji izrabljajo dejstvo, da je slovenskemu učitelju žalitev, storjenih mu po »Marburgerei« in »Štajerem«. Da pa se dela napram narodnemu učiteljstvu in uradništvu na tako podol način, pa kaže dovolj jasno moralno stanje onih ljudi, ki se takšnih sredstev poslužujejo. Obžalujemo slovenske učitelje in uradnike na meji, ki imajo s takšnimi kolegi opraviti.

Slovensko gledališče. Ptujski slovenski diletantje priredijo v nedeljo dne 17. decembra t. l. v veliki dvorani Narodnega doma ljudsko igr »Dimež«, strah kranjske dežele. Igro, katero je spisal A. C. Danilo, so razni časopisi zelo pohvalno kritikovali in jo priporočali. Naši igralci se vadijo s pravim navdušenjem in upamo, da bo predstava vsakega obiskovalca zadovoljila. Pridite torej vsi ljubitelji gledališča iz Ptuja in okolice! Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Po predstavi prosta zabava.

Drobne novice. Iz ptujškega Studenentheima. Nek gojenec je padel te dni v ptujskem Studentenheimu v straniščno kloako. Potegnili so ga k sreči ven, ne da bi se mu kaj resnega zgodilo. — Razmere v Rogaschi Slatini. »Marburger Ztg.« poroča o razmerah v slatinskem deželnem kopališču: »Trije uradniki in en kopelnik so bili ali umirovljeni ali pa odpušteni. Sedaj še pride peta žrtve ravnatelja Mullija na vrsto.« Kakor znano, obstoji med nemškim kopališčem ravnateljem dr. M. in slatinskimi posilnenci jako ostro nasprotje. Ti posilnenci pišejo v »M. Ztg.« proti ravnatelju Mulliju. Dolžnost deželnega odbora pa je vsekakor, da preišče koliko je na navedenem poročilu resnice. — Iz St. Ilja v Sloven- skih goricah poročajo, da so viničarski fantje J. Klampfer in brata Felser siloma odprli zavornice na železnični progi in šli čez njo. Železniškega čuvaja, ki jim je hotel to zabraniti, so onemahalno s kamenjem in mu grozili. Klampferja so orožniki že izročili mariborskemu okrožnemu sodišču. — S nega je padlo te dni na Srednjem in Zgornjem Štajerju po vseh višjih hribeh 20 do 30 cm debelo. Na Spodnjem Štajerju ga je videti le na Pohorju, Savinskih planinah in nekaterih višjih gorah okrog Celja. Lepa letošnja jesen, ki je omogočila dolgo pašo, je zdato olajšala pomanjkanje živinske klaje, koder je obstojala. — Tatvina v oskrbovalnem vsprejetišču. V zidanomskem oskrbovalnem vsprejetišču je neznan popotnik pokradel prenočujočim obrtniškim pomočnikom mnogo obleke, perila in denarja. Mož je izgubil neko legitimacijo, glasečo se na ime »Jakob Amon, potnik«, a je najbrže ponarejena. — Poneverjenje v mariborskem gledališču je poneveril sluga Witzler, ki je pomagal včas vstopnice prodajati, več sto kron denarja. — Iz Slovenjgradca poročajo: Te dni je pil posestnik Matija Kunej pri Prevolniku v Stražah. Ko je hotel plačati, je opazil, da je izgubil hranilnično knjižico, glasečo se na 2000 K in pa bankovce za sto kron. — V St. Pavlu pri Preboldu je vdrl nekdo v cerkev in izpraznil nabiralnik. Skušal je tudi, a brez uspeha, vlomiti v omare v zakristiji. — Iz Celja. V Koserjevi gostilni na Glavnem trgu je nekdo vlomil v godbeni avtomat in odnesel nabrani denar.

Koroško.

Za koroško vlado — poštno ravnanje. Borovelski Sokol je priredil to poletje nekaj ljudskih vesellic. Da bi se dosegel gmotni uspeh, je naročilo društvo tudi potrebne lepake. Ker pa so table za lepake last nemškarstarega postreška in hiše, saj obcesne tudi last nemškar- tarjev, se je nekaj lepakov nalepilo, nič hudega sluteč, na brzojavne droge ob cesti zunaj trga. Poštno ravnanje pa toži sedaj potom držav- noga pravdnštva društvo Sokol, oziroma njega odborniki na podlagi § 2. tiskovnega zakona. Do sedaj sta bila zaslišana dva odbornika kot obtoženca. Ni dvoma, da ima tukaj zopet Nationalrat svojo glavno besedo. Smo pač na Koroškem pod justico Hochenburgerja.

Napaden pismonoša. Pred par dnevi je nesel celovški pismonoša Str. ponoči nekemu posestniku v okolici brzojavko. Ko je potkal na dvorišna vrata, ga je sprejel vratar s strelji iz samokresa. Ustrelil je nanj petkrat zapored iz okna. Zadel ga ni nobena krogla. Sele ko je pismonoša klical na pomoč, je prišel gospodar, ki je peljal prestrašenega pismonoša v sobo. Čuvaj, ki je nanj streljal, je mislil, da se plazi okrog vrat kak tat, posebno ker se je v zadnjem času izvršilo v okolici več vlomov.

Pazite na otroke. Pri Sentvidu grade nov most čez Glinu. V to svrhu je napravljen za čas gradbe most za silo, ki pa je brez ograje. Otroci posestnika Supanca, 11- in 4letna deklica, in 17letna hčerka so na bregu igrali in šli čez most. Na mostu se je mlajši sin izpodtaknil, in ker so bili otroci zvezani za vrvo, so padli vsi strije v vodo. Starejša dva sta se rešila, 4letni deček pa je utonil.

Roparski napad. V nedeljo zjutraj ob 6. je peljala dekla posestnika Hoista iz beljaške okolice mleko in domače pridelke na trg. Med potjo sta jo napadla dva neznanca moška. Eden je ustavil konja, drugi je vrgel dekle raz voza, ji ukradel denarnico in jo vrgel v cestni jarek. Deklo sta pustila napadalec v jarku, konja z vozom pa sta pogrnala v dir. Tekel je do Beljaka, kjer so ga na mitnici ustavili. Deklo so našli sicer nepoškodovano v jarku, bila pa je popolnoma nezavestna in so jo morali prepeljati v bolnišnico.

Malada samomorilka. Iz Blatograda poročajo, da se je pred kratkim zastrupila z žvepleno vodo 16letna posestnikova hčerka. Ko so mlado samomorilko obducirali, so dognali, da je bila dekle noseča. Natančnejših podatkov o tej zadevi še niso dobili.

Porotno sodišče v Celovcu. V torek se je vršila pred porotnim sodiščem v Celovcu razprava proti hlapcu Valentinu Kozolniku iz Velikoveca, ki je bil obtožen roparskega napada. Kozolnik je popopal 2. septembra s kleparjem Stefanom Adamškom v St. Rupertu pri Velikovecu. Kozolnik je opazil, da ima njegov sopivec in plačevalec dobro nabasan mošnjiček. Izvabil ga je iz gostilne, na cesti ga je vrgel ob tla in mu vzel iz denarnice osem kron. Kozolnik je pustil Adamška na cesti, sam pa je šel v gostilno in pil dalje. Kozolnik je dejanje pripoznal. Porotniki so zanimali glavno vprašanje glede ropa in potrdili drugo eventualno vprašanje glede tatvine. Sodišče je obsodilo vsled tega pravoreka Kozolnika na pet dni zapore. — Nato se je vršila tajna razprava proti čevljarju, 72letnemu Andreju Perchtoldu iz Sentandreja zaradi nenravnosti. Perchtold je bil obsojen na dve leti poostrene ječe.

Primorsko.

Iz poštne službe. Višji poštni kontrolor Vasso v Trstu je imenovan za poštnega ravnatelja.

Iz šolske službe. Provizorični učitelj na državni realki v Trstu, dr. Julij Vetrnik, je postal pravi učitelj na istem mestu.

Mestni svet tržaški. Pri snočni seji mestnega sveta tržaškega se je poverila brez daljše debate eksekutiva, da lahko opravlja tudi od 1. januarja naprej kot dosedaj svoje posle. Dalje so bili sprejeti predlogi glede regulacije ceste Canava, ki je proračunovana na 1.500.000 K, predlogi glede tržaških šol in sicer za razširjavo laške mestne šole v Guardelli in otroškega vrtca 160.000 K, za prizidek laške ljudske šole na cesti Ruggera Mana 520.000 K in za zgradbo II. dekliskega liceja 750.000 kron. Za popravo in prizidek mestne klavnice so dovolili 2.500.000 K. Za zgradbo nove slovenske mestne šole za Gro-pado in Padrič 54.000 K. Sprejetih je bilo še nekaj regulacijskih predlogov. Nato se je bavil mestni svet s proračunom za leto 1912 in sicer glede vojaških zadev. Sredi debate o to-zadevnih predlogih je bila seja zaključena.

Goljufiga cvetličarka. V neko cvetlično trgovino v Trstu je prišla pred par dnevi elegantno oblečena dama in zahtevala različne šopke. Izdala se je za članico opere laškega gledališča v Edenu. Nakupila je raznih cvetlic za okroglo 50 kron. Ker dobra odjemalka ni prišla v pravem roku plačat, je šel trgovec v gledališke prostore, mu je prihitela nasproti ljubka prodajalka cvetlic, in šele, ko je kupil trgovcu od nje lep šopek, je spoznal v cvetličarici elegantno odjemalko, ki je 22letna prodajalka Renata Panoni iz Reke.

Poneverjenje. V Trstu so aretirali 23letnega komisarja Antona Jelica iz Zadra na parniku »Vila« zara-di velikih poneverjenj, ki jih je izvrševal več let pri nabavi živil za parnik.

Nezgode. V neki gostilni v Trstu so našli v sobi 19letnega mornarja

A. Božeta in 23letno prostitutko Leopoldino Škrtovo, obstrljena v prsi na sredi sobe. Poleg njiju je ležal samokres in vizitka, naslovljena na mornarjevo mater, na katere samomorilca sporočata materi, da sta se vsled nesrečne ljubezni usmrtila. Samomorilca so odpeljali v bolnišnico. Oba strela sta prodrla prsi in bodeta oba bržkone ranam podlegla. — Skozi okno v petem nadstropju je padla na dvorišče 5letna L. Alojzija. Dekle je bilo samo brez nadzorstva v sobi. Nesrečo je zapazila mati ki je poklicala takoj pomoč. Deklico so našli popolnoma razbito in mrtvo na dvorišču.

Milijonska dedščina iz Avstralije. V okolici Gradeža živi siromašen kajzar Franc Servanjo, ki z dnino revno preživlja svojo rodbino, brojebo 8 oseb. Predvčerajšnjim pa je dobil ta mož od konzulata iz Avstralije poročilo, da je tam umrl eden njegovih bližnjih sorodnikov, ki se je naselil že v zgodnji mladosti s svojim očetom v Avstraliji in mu zapustil kot edinemu dediču celo svoje premoženje, ki se ceni najmanj na milijon kron.

O nedostatkih človeških čutil.

Po inicijativi »Splošnega slovenskega ženskega društva« je predaval snoči v Mestnem domu g. dr. Schwab iz Celja ob zelo dobri udeležbi o nedostatkih človeških čutil. Predavanje, ki je je pojasnjeval predavatelj na modelih, se je bavilo ne samo s čutili, ki jih ima človek razvita, marveč tudi s takimi čutili, ki so v človeškem telesu ohranjena kot rudimentarni znaki njegovega razvoja in s čutili, katerih se sploh ne zavedamo ali pa ki so nam zavita v neko tajinstveno temo.

Človeško tipanje zaostaja kot najprimitivnejše čutilo za čutila živali. Dokaz temu so nam tentakli polipozov, dokaz nam je tudi velikan-ka občutljivost netopirjevih plahut. Tip se razvije pri človeku, ki izgubi glavni pripomoček spoznanja zunanji svet, vid, včasih do take popolnosti, da se mi drugi z manj razvitim tipom ne moremo načuditi tej tankočutnosti.

Znano je, da je človeški okus zelo nepopolen, da pri zaporednem okušanju odpove in da imajo nekateri najnižje vrste živali to čutilo mnogo bolj razvito.

Človeški vonj je sorazmerno s pasjim veliko manjši. Pes ima v razmerju s človekom 300krat tako velik organ za vonj, zato imenujejo v anatomiji tudi oni del pasjega organa, kjer se razprostirajo žile za vonj vulus olfactorius, dočim se imenuje oni del v človeškem nosu vulus olfactorius, tedaj pri človeku buničica, pri psu ploščica. Interesantno je, da je človeku kakodilov duh najzopernejši, med tem ko je bil psom, ki so vohali to snov, popolnoma po godu. Morda se da to primerjati z godbo. Kakor občuti nemuzikaličen človek v piščali samo šum in potem v bolj komplicirani godbi šum in ropot, tako občuti človek v kompliciranih vonjavah nekaj neprijetnega, dočim je pasji vonj tako fino razvit, da občuti sestavine tega vonja ter mu vonj, ki je človeku skrajno neprijeten, ugaja. Človeški vonj zaostaja v tem oziru za marsikaterim živalskim vonjem, to pa zlasti zato, ker ne osamljuje posameznih fkomponent, med tem ko morda pes občuti godbo, ki je za nas zelo prijetna, tako kakor kakodil, da tuli. — Kemiki ne morejo dognati pri vinu ali je pristno ali ponarejeno in še vedno smo navezani na svoj okus, ki je tudi zelo pomankljiv, da razločimo pristno od nepristnega vina.

Človeški sluh je tako kvalitativno, kakor kvantitativno nepopolen. Najnižja stopnja kvantitativnega posluha je, če je človek gluha, najnižja stopnja kvalitativnega, če je brez posluha. Človek ima v svojem slušalu polža z 2 1/2 zavoji, dočim ima opica 5 zavojev. Človek čuti kot glas tresenja od 16 do 4000, toda glasovi so še do 70.000 tresljajev v sekundi, samo da jih mi ne razločimo več kot stopnjujoče se glasove. S tem pa še nikakor ni rečeno, da bi bile opice bolj muzikalične kakor človek.

Pri tej priliki je treba omeniti še takojimenovalnega Jakobsonovega čutila, ki omogočata živalim, zlasti govedi razločati otrovna zelišča, katerega pa človek nima. Treba je omeniti tudi, da ima človek na desni strani 3 oddelke pljuč, na levi pa samo 2 oddelka, med tem ko imajo morski psi na obeh straneh po 3 oddelke in je našel prof. Zuckerkandl človeka, ki je imel na obeh straneh po 3 oddelke pljuč. To imenujejo v primerjalni anatomiji atavizem, ostalinio iz prejšnjega razvoja človeštva. Enako je tudi pri zapestju. Človek ima v zapestju 7 kosti, dočim jih imajo opice po 8, zgodi se pa tudi, da ima človek 8 kosti, kakor jih ima v maternem telesu, in to — ker se mu dve kosti ne zraseta.

Nekatere živali, zlasti velike reptilije tropičnih dežel imajo sledov tretje očene dupline in tudi na človeških možganih je mogoče zaslediti sledeve tretjega organa za vid. To čutilo je tedaj pri nas popolnoma propadlo. Toda tudi naše oko ni popolno. V razvitem očesu se nahaja ob notranji ploški kožnata dela očesa mrežnica z neko kemično snovjo, vidnim škrlatom, ki deluje kakor kemična snov na fotografski plošči. Da se človek teh hipnih fotografij zaveda, je treba seveda gotovega časa, tudi ni naše oko tako popolno konstruirano, kakor n. pr. orlovo oko, ki iz visoke višine še vidi majhno žival na polju. Vidni škrlat v našem očesu se obnavlja med tem, ko spimo, in je dovolj dokazov, da ljudje, ki jim primanjkuje spanja, slabo vidijo. Drug nedostatek na očesu je ta, da je človeško oko v maternem telesu podobno skodeljci, ki se šele v najpoznejših tednih zaraste, ostane pa celo življenje takozvana slepa pga, katere se vsled navade ne zavedamo, ki jo nam pa jasno pokaže terimeter.

Človek si ve seveda pri vseh teh nedostatkih pomagati. V izpopolnitvev sluha mu služi mikrofon, v izpopolnitvev vida mikroskop.

Kljub temu pa nam ostane še mnogo prikriti in to sklepamo iz fizikalčnih pojavov, iz tega pa izhaja tudi, da nimamo dovolj razvitih čutil in da nam nekateri čutili tudi popolnoma nedostajajo.

Luč in toplota sta ista stvar, provzročena po tresenju. Luč zahteva 400 bilijonov do 800 bilijonov tresljajev v sekundi in sicer največ vijoletni, najmanj rdeči žarki spektra. Poleg in med barvami spektra pa se nahajajo tudi toplotni žarki, največ jih je v rdeči, najmanj med modrimi žarki, kar se da dokazati s termomožilem. Toplotne žarke pa zasledujemo še čez rdečo barvo v spektru, kjer ne vidimo nobene luči več, med tem ko zasledimo čez vijoličaste žarke kemične žarke, obe skupini pa sta našim čutilom nedostopni.

Če imenujemo tresenje od 1 do 16 tresljajev v sekundi mehanično gibanje, od 16 do 4000 tresljajev slišimo glas, ki pa obstoja kot glas še do 70.000 tresljajev, je velikan-ka vrzel med 70.000 tresljaji in 400 bilijoni, ki pa ne more biti brez vsakega vpliva, vendar mi teh tresljajev ne občutimo, ker so ravno naša čutila nepopolna.

Električne pojave v naravi zasledujemo s svojimi čutili, toda Helmholtz je dokazal, da ima tudi človek svoje električne toke v telesu, samo da se jih ne zaveda kakor raja torpedo ali malapterurus electricus ali gymnotus electricus. Vendar so električna čutila teh rib analogno sestavljena z našimi čutili.

Če upoštevamo, da nam manjkajo čutila za Röntgenove žarke, za polarizirane žarke in za žarke radija je dovolj jasno, da nam manjka mnogo čutil. Če bi imeli vsa ta čutila, bi si morda marsikaj lahko razložili, kar se nam zdi danes nerazumljivo in mnogim tudi nadnaravno, zlasti tu di telepatije.

Samostojni kandidati za občinske volitve v Planini.

Kandidati so: za podžupana iz Garčereveca Fran Zigon, za odbornika iz razredne kurije Anton Zigon, za podžupana iz Laz-Jakovice Janez Nemgar št. 4, za odbornika iz Laz Anton Krmavner št. 33 in Andrej Podboj št. 35,

iz Jakovice Janez Jurca in Fran Godeša, za podžupana v Zgornji in spodnji Planini Anton Lavrič, za odbornike iz Zgornje Planine: Andrej Sieherl št. 70, Matija Petkovšek št. 110, Josip Milavc št. 11, Alojzij Gartner in Fran Mahnič št. 26,

iz Spodnje Planine: Ivan Tegel št. 189, Anton Urbas št. 169, Josip Petkovšek iz Lipen št. 10, Anton Berber št. 181 in Fran Kianta št. 162.

Kandidati za namestnike so: za podžupana iz Garčereveca Fran Skvarča, za podžupana iz Laz-Jakovice Janez Klemen št. 5, za podžupana iz Zgornje in Spodnje Planine Blaž Rupnik, za namestnike odbornikov iz Spodnje Planine Fran Podboj in Iv. Modrijan, iz Zgornje Planine Jos. Sieherl, Fran Krmavner iz Laz, Jernej Počnel in Pavel Zigon.

Dnevne vesti.

— Nemško - nacionalno časopisje in odgovor justičnega ministra dr. Hohenburgerja na interpelacijo dr. Ravniharja. Nemško - nacional-

no časopisje se je zadnje dni obširno bavilo z odgovorom dr. Hohenburgerja na interpelacijo dr. posl. dr. Ravniharja in je čisto odkrito izražalo svoje veselje nad tem odgovorom, s katerim je postavil načelnik naše justice najvažnejša pravna načela na glavo in zavlil naše državne osnovne zakone na tako frivolen način, kakršnega bi se odgovorni šef najvažnejšega resorta v kaki drugi moderni državi moralo to - le: Ako govorijo nemški tudi ta odgovor nam je razumljiv, ako upoštevamo dejstvo, da dr. Hohenburger ni govoril kot načelnik našega pravosodstva, marveč kot izvrševalni organ one vsenemske napadalne politike, katero vodijo v zadnjih letih nemško-nacionalne stranke v vseh avstrijskih kronovinah in deželah pod načelstvom c. kr. državnih uradnikov in po natančno narišanem načrtu nemških »Volksratov« tako dosledno in sistematično, da je treba zares občudovati potrpežljivost Slovanov, ki niti ob tako očitnih in divjih napadih na svoje najelementarnejše pravice ne eksplodirajo, temveč mirno gledajo in čakajo — končnega sramotnega pogina. Ne zamerimo nemško - nacionalnemu časopisju, da je zavzelo svoje stališče k Hohenburgerjevemu odgovoru. — Imelo je celo dolžnost to storiti in to tem bolj, ker je ravno justični minister dr. Hohenburger tipičen pri-staš nemško - nacionalne stranke in tako strupen sovražnik Slovanov, da svojega slovanofobstva celo na ministrskem sedcu ne more prikriti. Toda nemško - nacionalno časopisje pa ni ostalo samo pri kritiki Hohenburgerjevega odgovora, marveč se je omamljeno po predznanem nastopu svojega ljubljence spozbalo celo do očitanja, da so oni slovenski odvetniški kandidati, ki so se posluževali pri našem deželnem sodišču zgolj svojih državljanskih pravic, s tem dokumentirali nezmožnost pravnega zastopstva kot bodoči odvetniki in da so kruto kršili s svojim nastopom državne osnovne zakone. Pa še celo dalje so šli ljubljanski kazinožeti s trditvijo, da se ljubljanski Nemci od mladih, predznih pravnih praktikantov ne pustijo komandirati. Nemško - nacionalno časopisje je poprijelo za zadnje, najbolj nizkотно sredstvo ter očitalo slovenskim odvetniškim kandidatom jezikovno podivjanost, sirovost, predznost in končno — mladost. Nočemo slediti nemško - nacionalnemu časopisju in nočemo govoriti o mlenozobih nemških odvetniških kandidatih in pravnih praktikantih, ker se tako nizkotnih sredstev v boju s svojimi političnimi nasprotniki ne maramo posluževati. Konstatirati pa moramo t - le: Ako govorijo nemški odvetniški kandidati in pravni praktikanti, ki so zmogni slovenskega jezika, s svojimi stanovskimi tovariši, dosledno in povsod le v nemškem jeziku, kako morejo potem kot zmogni pravni zastopniki odrekati isto pravico slovenskim odvetniškim kandidatom in pravnim praktikantom? Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je označil nemški odvetnik v pravnem pisu lepe in pravilne slovenske terminološke izraze z besedami: »grauenhafte sprachliche Aus-führungen«. Tako krute žalitve slovenskega naroda so pod Hohenburger - Elserjevim načinom dovoljene celo v pravnih spisih!! — Praška »Union« se v ponedeljkovi številki bavi z nemško - nacionalnim časopisjem in Hohenburgerjevim odgovorom ter ponatiskuje članek nekega graškega nemško - nacionalnega lista s primernim komentarjem! Končno pozivljaj omenjeni ugledni dnevnik slovensko dijaštvo v Pragi, naj se z vso vmeno zanima za politično in kulturno delo češkega naroda. — Tudi mi se pridružujemo temu pozivu, ker potrebujemo povsod neustranih celih mož, ki znajo tudi najhujše napade na naše pravice zavračati s potrebno odločnostjo in doslednostjo. — Pred kratkim je pozivljaj »Grazer Tagblatt« predstojnike ostalih c. kr. državnih uradnikov, naj izdajo enake jezikovne fermane, kakor jih je izdal predsednik c. kr. deželnega sodišča, »ker baje tudi pri ostalih c. kr. državnih uradih nekateri uradniki nočejo poznati nemškega notranjega jezika.« Upamo, da merodajni faktorji tega poziva ne bodo upoštevali, vsekako pa moramo biti pripravljeni na vse, tudi na najhujše in toliko je gotovo, da bodo nemški zagrizeni eksperimentalni z našo potrpežljivostjo in miroljubnostjo do skrajnosti. Zato se mora naša akademična mladina z resnim in smoternim delom pripravljati za svoj bodoči poklic. Naša rešitev sloni na vsestransko izobraženih, neustrašnih in doslednih mladini. Stališče naše mlade inteligence sicer ne bo lahko, ker so napadi naših narodnih nasprotnikov celo v naši beli Ljubljani čimdalje hujši, toda dobro vzgojena, izobražena mladina kremenite značajnosti si bo znala tudi v najhujših borbah priboriti častno zmago!

— Četki poslanec dr. Stran-sky proti pravosodnemu ministru. V debati o proračunskem provizoriju je govoril tudi češki poslanec dr. Stran-sky, ki se je pošteno privoščil tudi justičnega ministra dr. Hohenburgerja. Rekel je med drugim: »Pravosodni minister, ta kozel, ki so ga napravili za vrtnarja, tepta z nogami državne temeljne zakone, mesto da bi jih branil. Kakor je delovanje justičnega ministra škodljivo, tako je vsak njegov nastop v zbornici žaljiv in izzivajoč, ker mu je vedno samo na tem ležeče, da bi pokazal, kako zelo nemško - nacionalno on čuti in misli. Da bi sedaj češki poslanci rabili v zbornici take izraze, kakršnih se je posluževal justični minister kot poslanec, to je seveda docela izključeno. Dr. Hohenburger je takrat primerjal Thun - Kaizlovo ministrstvo ubijalcem in vlomilem ter poudarjal, da bi bilo najbolje, ako bi se ministre obesilo na prvi poulični svetilki. Pravosodni minister je s svojo izjavo o Stremayerjevih jezikovnih naredbah zagnal gorečo bakljo med sodnike ter nemške sodnike naravnost bodril, naj nadaljujejo svoje anarhistično in revolucionarno delo. Ako bi vladar vedel, kako izrabljajo ministri oblast, ki jim jo je zaupal, bi si pač premislil, da bi imenoval za ministre takšne agitatorje in demagoge, kakršni je pravosodni minister dr. Hohenburger.«

— Klerikali in volitev cenilne komisije za osebno dohodnino. Klerikali se res nobenih volitev brez sleparij ne morejo udeležiti. Še celo pri volitvah v cenilno komisijo za osebno dohodnino jim »žilec« ni dala miru. Sobotni »Slovenec« je sicer — v slepilo javnosti — prinesel kandidato-trgovskega društva »Merkur«, med katerimi je bil tudi kanonik Sušnik, a že v soboto zjutraj se je po mestu raznesla vest, da bodo klerikali za-hrbtno naskočili pri teli volitvah in da bodo volili svoje kandidate. To govorico je potrdil tudi sobotni »Slovenec«, ki je pozival svoje somišljenike, naj se vsi oglase v tajništvo S. L. S. Vse to na zadnje še ni tako zelo obsodbe vredno in se da pisati na rovaš politični pretkanosti klerikalcev, druga stvar pa je dejstvo, da so klerikali po Ljubljani pobirali glasovnice in izkaznice, češ, da bodo volili »Merkurjeve« kandidate, v resnici so pa proti volji in brez vednosti ljudi volili svoje strankarske kandidate. Sleparija klerikalcev je tega hujša, ker so na ta način izvabili tudi celi vrsti naših volilcev glasovnice in izkaznice. Sedaj bi »Slovenec« znanu mu to sleparijo zopet rad prikril in včeraj je začel glede teh volitev pisati budalosti, kojih edini namen je, javnost speljati na drugo sled. To mu pa ne bo šlo tako lahko! Pozivljajmo vse naše pristaje, ki so izročili klerikalnim agitatorjem izkaznice in glasovnice zato, ker so jim le - ti dejali, da bodo volili »Merkurjeve« kandidate, da se oglase. Tudi tisti naj se javijo, ki so izročili klerikalcem izkaznice brez podpisa, da se lahko dožene, koliko podpisov so ti ljudje ponaredili. Klerikali brez sleparij res ne morejo živeti.

— Na naslov davčne uprave. Zdi se, kakor da bi bilo v interesu davčne uprave, da bi se volitve v komisijo za odmero osebne dohodnine opravile kar pod roko. Drugače si namreč ne moremo razlagati malomarnosti in zanikrnosti v dostavljanju volilnih legitimacij in glasovnic za zadnje volitve. Volitev je bila razpisana za ponedeljek 11. decembra. Legitimacije in glasovnice pa so jeli dostavljati šele dne 7. decembra, torej točno tri dni pred volitvijo, ker petek, dne 8. decembra kot praznik za dostavljanje ne more biti v poštev. Ker je bilo več tisoč volilcev, je jasno, da se jim volilni dokumenti niso mogli pravočasno dostaviti, ako so se jim sploh dostavili. Tako se je zgodilo, da je ostalo okrog 500 legitimacij sploh nedostavljenih, drugi pa so dobili volilne dokumente tik pred volitvijo ali pa celo med volitvijo. Znan nam je namreč slučaj, da je volilec v sredini mesta dobil vročene volilne dokumente v ponedeljek točno ob 11. dopoldne, ko se je volitev že pričela. Da je takšno postopanje davčne oblasti brezobzirno in zanikrno, je čisto gotovo, zato smo mnogi, da bi se morale pravkar izvršene volitve v komisijo za odmero osebne dohodnine praznoprav razveljaviti, ako bi se količjak rigorozno postopalo.

— »Prazne kase in nič dolga.« Razpravljač o deželnem gospodarstvu v času, ko je bila na krmilu narodno-napredna stranka, je izrekel »Slovenec« v tvek tako-le sodbo: »Prazne kase in nič dolga, vsak be-rač lahko tako reče.« S temi besedami je hotel »Slovenec« izreči uničujočo sodbo o gospodarstvu narodno-napredne stranke, v resnici pa je stranki izdal najlepše spričevalo. Nič dolga! To se pravi narodno-napredna stranka je gospodarila v deželi tako racionalno, tako pametno in previdno, da so bili stroški vedno pokriti z rednimi dohodki. In prav to je v gospodarstvu največja umetnost, da se zna vselej najti ravnotežje med dohodki in izdatki. Trden, dober kmet je tisti, ki si zna uravnati

tako, da lahko z dohodki, ki mu jih daje njegovo posestvo, izhaja, ne da bi se mu bilo potreba zadolžiti. Dober gospodar je tisti, ki sicer nima v svoji skrinji cekinov, pač pa ima neobremenjeno in nezadolženo posestvo. Kaj pomaga kmetu, ako ima v svoji listnici stotake ali tisočake, ako si je te stotake in tisočake izposodil in z dolgov obremenil svoje posestvo? Prvič ni to posestvo več njegovo, drugič pa more z dohodki svojega posestva še manj shajati kakor prej, ker mora iz teh dohodkov plačevati še obresti od svojega dolga. Kakor pri kmetu v malem, tako je tudi pri gospodarstvu v občini, deželi in državi. Najbolje stoji tista občina, tista dežela in država, ki lahko izhaja s svojimi rednimi dohodki, ne da bi ji bilo treba najemati posojil. Dokler je torej bila naša kranjska dežela brez dolga, je bil to znak, da se je pametno in umno gospodarilo. In sedaj? Komaj so prišli klerikaleci na krmilo, že so deželo zadolžili za 10 milijonov! Kaj dokazuje to? Da so klerikaleci skrajno slabi in zanikrni gospodarji! Zadolžiti se, to dandanes ni nobena umetnost, zadolžiti se zna danes vsakdo, toda dolg plačati, to je druga stvar. Zato je za kranjsko deželo naravnost žalostno in bo najhujše imelo za njo že v bližnji bodočnosti usodepolne posledice, da gospodarji v deželi stranka, ki ji ni mar pametna in umna uprava, računajoča zgolj z rednimi dohodki, stranka, ki se postavlja in baha s tem, da ima še kredit in da zna delati dolge.

— Lampetov shodič v Begunjah na Gorenjskem. Z ozirom na lažljivo poročilo v »Slovenec« z dne 9. t. m. prihajamo sledeče: Lampetovo ševkanje je poslušalo vsakega skupaj 60 oseb, med temi 11 otrok, od drugih več kot polovica naših. Bil je torej to shodič in ne »shode«. Ni res, da so bili medklicje neslani, ampak bili so dobro zabeljeni. Tako n. pr. kranjski »finančni ministere« ni vedel da denarja vrednost pada, ampak je trdil nasprotno in na tozadeven medklicje ni vedel odgovora. Predlagamo zanj ime deželni šuštar, ker imena finančni ministere res ne zasluži. Mož torej o gospodarskih vedah nima niti osnovnih pojmov! Značilna je njegova izjava glede dijaških podpor od strani dež. odbora. Deželnega šustarja besede so izzvenile takole: Dež. odbor gleda pri razdelitvi podpor predvsem na to, ali je prosilec klerikalec ali ne. Če ni klerikalec, ne dobi ničesar. Med klerikalci samini so pa baje merodajna izpričevala. Ne bi se drugače bavili s tem shodom, če bi Lampe ne bil izstavljen teh besed in pokazal svoje ignorance. Z njegovimi čenčami o tem, »kako na francoskem ljudje pijejo iz zlatih kelihov, ki jih je vlada vzela cerkve« (fajmoštrovinu bacom so stopili lasje pokonci), o cestnem in lovskem zakonu, o »Glavni posojilnici« se res ni vredno baviti, ker so bili omenjeni zakoni že neštetokrat primerno omenjeni v ljubljanskem in dunajskem časopisu. Laži o »Glavni posojilnici« na tisočkrat ovržene.

— Uradnik in država. Dr. Tobolka je stavil pri službeni pragmatiki državnih uslužbencev premislekni predlog, da sme iti uradnik v pokoj, ne samo, če je dosegel 60. leto, marveč tudi, če se ni star 60 let; če pa ima za seboj 35 službenih let. To stališče je pobijal zastopnik vlade dr. Zwierzina, češ, da ima preskrbnina zavarovalna podlaga in da vsled tega zahteva 60. leto starosti. Tako torej! Če gre za pravice bradnikov, naglašala vlada, da je službeno razmerje uradnikov javnopravnega značaja, dasi ni službeno razmerje uradnikov nič drugega kakor kompleks dveh civilnopravnih pogodb: 1. službene pogodbe in 2. zavarovalne pogodbe. To je zdaj vladni zastopnik Zwierzina izrecno priznalo. To naziranj ima pa nedogledne posledice. Če danes odslovimo koga iz službe, izgubi on in vsa njegova rodina vsako pravico do penzije, oziroma preskrbljenosti. Če ima preskrbnina zavarovalni značaj, česar se ne more zanikati, ker vplačuje uradnik mesečne premije v obliki penzijskih doneskov, potem razdere vlada lahko službeno pogodbo in odpusti uradnika. Nikakor pa ne more razdreti zavarovalne pogodbe, če je vplačeval uradnik svoje premije določeno vrsto let. Saj bi se dal uradnik za iste premije pri kakih zasebnih zavarovalnicah zavarovati, ki bi gotovo ne odrekla izplačil rent, če bi bil uradnik tudi radi kakoga pregreška odslovljen. Poznamo slučaj, ki je vzor ravnatelja contra bonos mores. Uradnik devetega činovnega razreda je vlek polno pokojnino. Imel je ženo in otroke. V slahem trenutku se je spozabil v neki čakalnici na kolodvoru, kjer je bil sam z nekim dekletom. V pijanosti je storil nesposobnost. Obsojen je bil po § 516 k. z. na malo denarno globo in — horribile dictu — izgubil je svo penzijo. Žena in otroci so stradali, on že star, ni mogel druge službe dobiti. Vse življenje je delal za državo in vplačeval ogromne premije, pa mu je država kar vse

vzela in kaznovala celo družino za mal očetov greh. Zasebna zavarovalnica bi mu radi obsojila, ne smela ustaviti izplačevanja rent. Na ta slučaj opozarjamo poslance.

— Jerica Primož — kje si? Dne 16. oktobra t. l. je na ljubljanskem deželnem sodišču vladala velika zbezanost. Kar iz sebe so bili gospodje in skoro obupno je donel po jetniških prostorih klic »Jerica Primož — kje si? Iskali so Jerico Primož po vseh ječah, a nikjer je ni bilo. Od vsjega državnega pravdnika je bilo prišlo vprašanje, prav neprijetno vprašanje, zakaj Jerice Primož že ne izpuste iz ječe, in zdaj so iskali to Jerico Primož in klicali vse peklenske moči na pomoč, pa je ni bilo nikjer. Vse jetniške duri so vendar dobro zaklenjene in zastražene, še nihče ni mogel iz teh ječ pobegniti, a zdaj je Jerice Primož ni bilo nikjer dobiti. Obupanje je bilo veliko. Mogočni gospodje so vzeli novič v roke dopis vsjega državnega pravdnika Amschla v Gradcu in ga natanko prestudirali. Črno na bellem je bilo zapisano, da je Jerico Primož izpustiti iz zapora in se Jerice ni bilo in nihče se ni spominjal nanjo. Naposled se je vendar enemu začelo nekaj svitati. Kaj pa če se je še višji državni pravdnik Amschl urezal in ukazal izpustiti človeka, ki sploh ni zaprt, mislil pa na koga drugega. Ugibali so in si belili modre glave in iskali in premišljevali in navsezadnje so le iztaknili pravo: Spoznali so, da ni nobene Jerice Primož v ječi, pač pa da sedi krivično in protipostavno Primož Jeriša, ki bi ga bili morali izpustiti že pred 73 dnevi. Tisti nesrečni bebasti Primož Jeriša, ki je vsled službene malomarnosti deželnosodnega predsednika Elsnerja, že po ustavljeni preiskavi 73 dni sedel v ječi, se ima torej višjemu državnemu pravdniku v Gradcu zahvaliti, da je prišel na svobodo, sicer bi bil ostal še kdo ve kako dolgo v ječi. Primožu Jeriši pa se ima javnost zahvaliti, da je spoznala razen službene malomarnosti deželnosodnega predsednika Elsnerja tudi jezikovno kvalifikacijo vsjega državnega pravdnika Amschla. Očividno je namreč, da g. Amschl ni zmožen spoznati iz akta, če se gre v kakih stvari za osebo moškega ali ženskega spola in da je vsled tega Primoža Jerišo premenil v Jerico Primož in s tem ljubljanskim gospodom povzročil veliko skrb, hudo razburjenje in iskanje. Višji državni pravdnik, ki slovenskega jezika še toliko ne zna, da bi razločil moškega od ženske, je vsekakor nekaj posebnega. Jezikovna nezmožnost vsjega državnega pravdnika Amschla in službena malomarnost deželnosodnega predsednika Elsnerja sta res dve znameniti jamstvi za dobro funkcioniranje pravosodne uprave.

— Izseljevanje v Ameriko — ojačenje slovanstva. To trde »Leipziger Neueste Nachrichten« na podlagi dognanega dejstva, da se v zadnjem času vrača več Slovanov iz Amerike v Avstrijo, kakor se jih tja-kaj izseli: »Leipziger Neueste Nachrichten« pišejo med drugim: »Ta pojav ima za posledico narodnostne spremembe, ki jih je že sedaj opaziti. Slovani, ki so se vrnili v domovino, niso v Ameriki samo zaslužili mnogo denarja, marveč so tudi postali docela drugi ljudje, ki niso več ponižni in pokorni, temveč samozavestni in v gotovem smislu svetovno izobraženi. Ti amerikanizirani Slovani se razvijajo v gospodarske strebe in voditelje svojega naroda, dvigajo ljudstvo iz siromaštva in ravnodušnosti ter delujejo za njegov napredek s tako verno, da mora odgovoriti vsaka nameravana germanizacija, oziroma madžarizacija. Avstrijski Nemci so na to že postali pozorni ter spravljajo naraščajočo in obsežno podjetnost avstrijskih Slovanov v zvezo s povratkom v domovino tistih slovenskih izseljencev, ki so si v Ameriki pridobili lepo premoženje. Zato je upravičena bojazen, da groze nove nevarnosti nemškemu prebivalstvu, katerega število še poleg tega pada vsled izseljevanja, zakaj Nemci, ki se izseli v Ameriko, ne ostane samo tam, marveč potegne za sabo tudi svoje sorodnike in prijatelje. V bistvu pomenja številno vračanje izseljencev iz Amerike v Avstro-Ogrsko počasno sicer, a tem uspešnejše za sedaj gospodarsko, kasneje pa tudi politično ojačenje slovanstva.« — Ne da se tajiti, da je pravkar navedena sodba nemškega lista dokaj utemeljena.

— Občinske volitve v Lescah. Včeraj so se vršile občinske volitve v Lescah. Vkljub silnemu naporu klerikalcev so na vsi črti zmagali naprednjaki. V občinski odbor je prišel samo en klerikalec. Živel zavedni napredni volile!

— V Radovljici so bile danes občinske volitve. Klerikaleci so nastopili pod krinko »gospodarske stranke«, ker se sramujejo svojega pravega imena. Izid volitev nam do sedaj do 3. popoldne še ni znan. V I. razredu bodo skoraj gotovo s približ-

no 4 glasovi večine zmagali klerikaleci in sicer z vladno in nemško pomočjo. S klerikalci so volili vsi Nemci; erar in železnica, ki se doslej nista udeleževali strankarskega boja, sta to pot volila s pooblaščenici, ki so oddali svoje glasove nedvomno na ukaz od zgoraj — klerikalni stranki.

— Deželni predsednik na Dunaju. Včeraj zvečer ob pol 10. se je odpeljal deželni predsednik baron Schwarz na Dunaj, kamor je bil pozvan od centralne vlade.

— Pozor na vžigalice. Prebrisani agentje so v zadnjem času začeli usiljevati in razširjati po slovenskem vžigalice z napisom »Liepa naša domovina«. Napis ima prezorni namen, spravi slovensko občinstvo v zmoto, kakor da bi bile te vžigalice kako narodno blago. V resnici pa izdaja te vžigalice tuje podjetje, ki hoče pod narodno firmo izkoriščati slovensko narodno zavednost za svoj lastni dobiček. Opozarjamo torej vse občinstvo, zlasti pa vse trgovce, da edino vžigalice, ki se prodajajo v prid narodnih društev so vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda.

— Policijsko zglazevanje. Glede policijskega zglazevanja so vobče povsem napačni nazori razširjeni, vsled česar imajo nekatere stranke mnogo potov in neprilik. Vsakega došlega tučca, ozir. posla je treba v 24 urah policijsko priglasiti in pri odhodu nemudoma odglasiti. Tozadevni prestopki so kaznivi.

— Novoletna voščila potom »Slov. Naroda«. Vsak trgovec, gostilničar, kavarnar, brivce itd. želi svojim odjemalcem napraviti uslugo, da jim sporoči svojo novoletno čestitko potom časopisja. S tem si prihrani mnogo dela in skrbi, obenem pa opozori sl. občinstvo na svojo obrt. Spojene so torej te čestitke s prijetnostjo in koristjo. Kakor vsako leto, opozorili smo tudi letos vse naše stalne gratulante in prosimo, da se poslanih dopisnic izvolijo v kratkem poslužiti. One cenjene obrtnike pa, ki dosedaj take čestitke še niso imeli v listu, vabimo, da se poslužijo te poti in jim je naše upravištvo pri sestavi čestitke radevolje na razpolago.

— Skoecjan. Ustoličenja, oziroma sprejema novega župnika Čuka so se udeležile same pristne klerikalne kapacitete kakor pipčar Jože, ki vedno trdi, da ne potrebuje nikdar liberalnih kupcev, Anže Globevnik — birt na »strogo klerik. podlagi«, Dobrušek trebušnik, Zamanov ata, Mencinov stric itd. Da se naprednjaki niso vmešavali med take ljudi, je umevno, sosebno ne med pustne šeme takoiimenovane Čuke in »Skandabandoo«. »Giliha pač skup štrihla!« Ako bo g. župnik res moč na svojem mestu — samo namestnik Kristov — ne pa hujskajoč politik, ga bomo mi bolj spoštovali, kot pa ljudje, ki so se ali samo hlinili, ali so pa bili primorani, da so pri sprejemu po Tone-tovi kapriji in komandi delali »štafazo«. Pri tej »slovesnosti« so se tudi jasno pokazali ljudje, ki imajo svojo narodno napradnost samo — na jeziku ali pa pri — kšeftu! Takim možem bomo odslej večjo pozornost posvečali.

— Zimski šport. Iz Radovljice nam poročajo: V soboto dne 16. t. m. se vrši zvečer ob pol 8. v gostilni Der-ničevi na Lancovem razgovor o letošnjem zimskem športu. Ljubitelji in ljubiteljice sanjkanja, drsanja in smučanja dobro došli!

— Zimski šport na Gorenjskem. Ravnateljstvo državne železnice v Trstu je izdalo te dni posebne odredbe glede zimskošportnih vozniških listkov. Kakor prejšnja leta, tako bodo tudi v letošnji zimski sezoni oddajala deželna zveza za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani (Tourist-Office) znižane športne vozne listke na športna, turistična in planinska društva. Vsak član teh društev se pa bode moral legitimirati s posebno izkaznico, katera mora imeti tudi sliko člana in podpis društva, katere-mu pripada član. Tudi te izkaznice bode oddajala deželna zveza. Za mesto Kranj bode preskrbelo podružnica »Slov. planinskega društva« v Kranju vozne listke od deželne zveze v Ljubljani. Znižani zimskošportni listki imajo 5dnevno veljavnost in se mora nastopiti vožnja le ob nedeljah in praznikih, odnosno 1 dan pred nedeljo, oziroma praznikom. Vozne cene so znatno znižane in stane vožnja: iz Ljubljane na Bled tja in nazaj II. razred 6 K 20 v, III. razred 3 K 90 v; iz Ljubljane v Bohinjsko Bistrico tja in nazaj II. razred 7 K 70 v, III. razred 4 K 90 v. Iz Ljubljane v Kranjsko goro II. razred 6 K 90 v, III. razred 4 K 40 v. Iz Kranja v Bohinjsko Bistrico II. razred 5 K 40 v, III. razred 3 K 40 v. Postajenačelnštvo v Bohinjski Bistrici in Bledu bode telegrafično naznanjevalo vsak četrtlet in vsako soboto zjutraj vremensko poročilo. Deželna zveza za tujski promet bode skrbela, da se objavijo vremenska poročila v časopisih, tudi bodo razobežene v izlošbah Tourist-Office,

trgovini Magdič in Benedikt. Na postajah južne in državne železnice bode ta vremenska poročila tudi razobežena pri blaginjah.

— Hudča je naskočil. Ko je včeraj odgonski sprevodnik peljal iz Ljubljane v Ribnico nekega odgnanca, se je prisedel k njima v kupeju neki kočevski krošnjar ter položil svojo krošnjo mirno poleg sebe. Mož ni dal od sebe nobenega glasu, marveč je nekako pisano motril odgnanca od glave do nog. Ko stopi sprevodnik z odgnancem iz kupeja, ga pelje naravnost v občinsko pisarno, ne meneč se za drugo. Ko je tam odgnanca oddajal tajniku, skoči krošnjar s krošnjo kakor razljučen tiger v pisarno, zgrabi odgnanca ter ga začne daviti in pritiskati ob zid. Misliti si je, kako so se morali pri tem prestrašiti tajnik, sprevodnik, sosebno pa še odgnanec, ki je moral čutiti krepke krošnjarjeve roke. Takoj so se vsi trije postavili v bran in poklicali na pomoč še druge ljudi, da so ogorčenega krošnjarja spravili iz pisarne. Mož je šel nato s svojo krošnjo mirno na postajo, tam pokleknil pred uradnika in ga milo prosil, da naj ga nikar ne obesijo. Rekel je, da je mislil ugnati hudča, pa se mu ni posrečilo. Ke je bil možakar nato, ko se je rešil hudča, povsem miren, so ga pustili se odpeljati dalje. Iz vsega je sklepati, da je postal ubogi krošnjar, ki je prišel iz Welsa, hipno blazen. Značilno je, da je to v kratkem že tretji slučaj, ki se je dogodil pri krošnjarjih, in sicer je eden, kakor smo že poročali, skočil pod vlak, drugi se je na stranišču obesil, ta siromak preganja pa hudča.

— Nepošten in nasilen gost. 22letni kleparski pomočnik Karel Ecker, rojen v Kirchbergu pri Lincu, je prišel dne 25. novembra v Ljubljano ter delal do dne 12. decembra v Grubarjevem prekopu. Včeraj je prišel v gostilno v Selenburgovi ulici št. 6 ter si poleg pijače za prigrizek privoščil tudi slastno klobaso, potem pa hotel oditi, ne da bi plačal zaužitek, vsled česar je gostilničarka poklicala na pomoč stražnika. Ecker je postajal z varnostnim organom vedno sirovejši in ko mu je ta napovedal aretacijo, se je klepar z njim takoj spoprijel ter se začel zoperstavljal in upirati. Ker se sirovež le ni dal ukloniti, je pri-skočil stražniku na pomoč neki gost, tudi klepar, in ker je začel z nogami suvati okoli sebe, kakor besen, ga je gost pustil, sirovež se je pa iztrgal ter popustil tam svoja spričevala, ušel. Proti večeru je dobil pa neke vojaško bleko in v ti rogovili po mestu.

— Žepna tatvina med godbo. Včeraj je popivalo več hrvaških delavcev v neki gostilni v Kolodvorski ulici, pri tem pa so dobre volje pogosto dajali denar v godbeni avtomat. Poleg delavca Ivana Šejla je sedel njegov prijatelj, 16letni Hrvat Luka Šojat iz Sinj, katerega je navidezno dobro zahaval. Ko je Šejol vnovič dal denar v avtomat, mu je Šojat segel v žep in ukradel iz denarnice 3 krone 80 v. prazno pa zopet spustil nazaj. Šejol je, ko je gostilno zapustil, tatvino zapazil ter takoj šel za osumljencem, ga na Karlovski cesti došel in pustil aretirati.

— Praktičen menjalec denarja. Ko je te dni 43letni dninar Franc Tomazin, rodno iz Rake na Dolenjskem kupil pri nekem tukajšnjem starinarju par blač, ga je starinar poslal menjati 5kronski tolar. Tomazin se pa z enarjem ni več vrnil. Včeraj je prišel Tomazin zopet k starinarjem, kjer so ga spoznali in poklicali stražnika, da ga je aretirat. Tomazina so oddali sodišču.

— 34 rezervnikov e. in kr. 17. pešpolka je sedaj preganjan v policijski tirališč, ker so se odtegnili orožnim vajam.

— Predrznost. Ko je snoči nek 37letni dninar iz Vodič pritiskal po trgovinah na Dunajski cesti na kljuke in je neke dobil »samo« 20 vinarjev, je začel tako razgrajati, da so poklicali stražnika, kateri ga je spravil v brezplačno prenočišče.

— Policija je danes ponoči aretirala na Sv. Petra cesti nekega okoli 50 let starega slaboumnega moža, ki pravi, da je Jožef Königsmark, ter da je doma iz Plzna.

— Prehudo ljubezen ima neki v Hradeku vasi stanujoči zidar do svoje žene. Ko je prišel pred par dnevi domov, ji je začel groziti, da kupi revolver in jo ustrel, naposled mu je pa »ljubezen« tako vzkipela, da je skočil v njo, jo začel prepevati in jo pri tem tudi z zobni popadel za desno roko in jo močno poškodoval.

— S trga. Včeraj sta se ga dva kramarja, ki prodajata svoje blago na Vodnikovem trgu, nekoliko prehudo nasrkala, vsled česar sta se sprla in začela blago razmetavati okoli sebe. Naposled je pa eden na bojnem polju sladko ginjen obležal. Policija je potem oba odvedla k uradu, blago so pa mestni delavci prepeljali na njuno stanovanje.

— Zatekel se je dne 11. t. m. rjav prepeličar, ki čuje na ime »Stoja«.

Kdor ga je ujel, naj javi policiji. Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 8 Hrvatov in 2 Slovence. 60 delavcev se je odpeljalo od dela Grubarjevega prekopa v Št. Vid ob Glini.

— Izgubila je gđc. Marija Klinarjeva denarnico z manjšo vsoto denarja. — Ga. Marijana Čadova je izgubila zlat obesek z belim kamnom. — Ga. Marija Hirschmanova je izgubila otroško pelerino in bel čelvelček.

Narodna obramba.

Nova Ciril - Metodova podružnica na Dolenjskem. Dne 8. decembra se je vršil v Bregani pri Samoboru v prostorih g. Kalina jako lepo obiskan ustanovni občni zbor nove podružnice za občino Veliko Dolino. Za ustanovitev so se največ trudili gđ. nadučitelj Ivanuš, trgovec Fr. in Mijo Dolinar, ravnatelj Jelinek i. dr. Na zborovanje je prišlo lepo število hrvaškega razumnštva. Škod je otvoril z lepim nagovorom g. Fr. Dolinar, nakar je potovalni učitelj g. Ante Beg v daljšem govoru razlagal namene naše šolske družbe. Navzoči so z razumevanjem sledili ter bili vsestransko navdušeni za svojo novo podružnico, kar je pokazalo veliko število pristopivših članov. Odbor se je soglasno izvolil sledeče: predsednik g. Fr. Jelinek, ravnatelj tovarne in posestnik; podpredsednik gosp. Fr. Dolinar, posestnik in trgovec v Vel. Dolini; tajnik g. Val. Ivanuš, nadučitelj; tajnica gđc. Adela Pogorelčeva, učiteljica; blaginjak g. Jak. Humeč, posestnik; blaginjakinja gđc. Tarinka Juvancjeva, učiteljica. Odborniki: gg. Jos. Kalin, Jure Novoselič in Mart. Setinec ter gospe Elvira Dolinarjeva, Marija Jelinekova in Amalija Hribarjeva. Pregledovalca računov sta gg. Mijo Dolinar in Mih. Vebler. — Po zborovanju se je razvilo pristržno razveseljevanje ter so sledili navdušeni govori. Posebno lepo sta navduševala k narodnemu delu gg. ravnatelj Jelinek in župan Iv. Frigelj. Naj bi se to navdušenje nikoli ne pognilo, tako da postane nova podružnica res vzorna! Dobre volje in navdušenih delavcev se ne manjka. Posebno računamo na pomoč bratov iz Samobora.

Društvena naznanila.

Ljubljanska podružnica društva jugoslovanskih železniskih uradnikov ima svoj II. redni občni zbor v nedeljo, dne 17. decembra 1911 ob 4. popoldne v hotelu »Južni kolodvor« (pri Stelzerju), Kolodvorska ulica v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo načelnikovo. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blaginjakovo in pregledovalcev računov. 4. Volitev odbora. 5. Raznosterosti. — Ob 8. zvečer priredi podružnica v ljubljanskem »Narodnem domu« v restavraciji zabaven družinski večer. — O d b o r.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani vabi tem potom vse društvene člane na redni letni občni zbor ki se vrši v nedeljo, dne 17. decembra točno ob pol 10. dopoldne v društvenih prostorih. Sv. Petra cesta, hotel »Avstrijski car«.

Narodna čitalnica v Kranju. V soboto, dne 16. decembra se vrši redni 49. občni zbor narodne čitalnice v Kranju, točno ob pol 9. zvečer v svojih prostorih pri pogrnjenih mizah. Pričakovati je od vseh častitih članov in članic in njih vpeljanih prijateljev društva polnoštevilne udeležbe.

— Iz Zagorja ob Savi. Dramatični odsek tukajšnjega »Sokola« priredi v nedeljo, dne 17. decembra ob pol 8. zvečer v dvorani »Sokolskega doma« svojo prvo predstavo v proslavo 30letnice smrti Jurčičeve, njegovo zgodovinsko dramo v petih dejanjih »Veronika Deseniška«. — Ker obeta biti predstava zelo zanimiva, vabimo domačine ter tuje iz bližnjih krajev, da v obilnem številu posejijo to prireditve. Torej: v nedeljo na svidenje v Zagorju!

Prosveta.

— Iz gledališča pisarne. Danes se boje drugič v sezoni Fr. Lehárjeva vesela predpustna opereta »Grof Luksemburški« (za nepar-abonente) pod vodstvom gosp. kapelnika Vac-lava Talicha. — V soboto se vpri-zori prvič nova komedija, ki jo je spisal v danščini Walter Christmas. Komedija »Milijonar« se godi dandanes v Londonu in sicer v milijonar-ski palači, v podstrešni sobi in v velikanskem modernem Rowly-magacinu. — Prihodnji teden Shake-spearjeva veseloigrata »Veselo ženske windsorske« in opera »Carmen«.

Naprednjaki, prispevajte za Narodni sklad!

Razgled po slovanskem svetu.

— Neuvjena vladna nasilstva na Hrvaški. Jutri, v petek, dne 15. decembra se prične volitve v hrvaški sabor. Tomašićeva vlada dela z vsemi sredstvi nezakonitosti, nasilstva in terorizma, da bi zagotovila zmago svojim kandidatom. Naj navedemo samo nekaj kričečih slučajev, kako se delo »svobodne« volitve na Hrvaški. Pri Sv. Ivanu - Zelina je okrajni predstojnik obsodil gospo Anko Anko. Antoković na 11 dni, knjigo vojo Mike na 10 dni in še dve drug osebi na 2 dni zapora, ker niso dovolili, da bi se na njihovih hišah nabili volilni plakati vladnega kandidata. V ogulinskem okraju je okrajni predstojnik prepovedal kandidatu hrvaško - srbske koalicije dr. Vladimiru ju pl. Nikoliću, bivšemu podbanu, vsak shod in vsak oseben stik z njegovimi volilci. Poleg tega ga je dal še pod policijsko nadzorstvo kakor kakšnega navadnega zločinca. V Zagrebu je dala vlada zapreti hišnega posestnika Armana samo zato, ker je agitiral za kandidate hrvaško - srbske koalicije. Kandidata hrvaško - srbske koalicije v koreninskem okraju Svetozarja Pribičevića so orožniki v Kolenici prijeli, ga eskortirali preko plitviških jezer v Rakovico, kjer so mu naznanili, da je oblastveno izgnan iz okraja. — V Virginu mostu je vladni kandidat Lapčević, ko ga volilci niso hoteli poslušati, na javnem shodu izjavil to - le: »Lopovi vi, boste že še zame glasovali, ko vam nastavimo bajonete na golačice.« Da je vzpričo takih nasilstev ogorčenje med ljudstvom velikansko, se pač razume, saj bi moral človek imeti pač rjubo kri, ako bi ostal miren vzpričo takšnim protizakonitostim in nasilstvom. Zato se ni čuditi, ako je do sledno trezni in vse prej kakor radikalni list kot je »Agramer Tagblatt« prišel do prepričanja, da je proti terorizmu od zgoraj treba odgovoriti z upravičenim in legitimnim terorom od zdočaj. . . . Jutri je prvi dan volitev. Želimo hrvaškemu narodu, da si izvojuje zmago in stre suženjske okove, v katere ga skuša vkovati nasilnik dr. Tomašić.

— Tomašićeva agitacijsko sredstvo. Ban dr. Tomašić je poslal predstojniku »Jugoslovanske akademije znanosti« prof. Smičiklasu 10.000 K s tem - le pismom: »Povodom svoje kandidature v sabor, bi rad nekaj storil za občni blagor, zato vam v prigrub pošiljam za »Jugoslovansko akademijo znanosti in umetnosti« 10.000 K s prošnjo, da jih izvolite sprejeti.« — Nasilnik, madžarski sluga hoče postati naroden dobrotnik in patrijot za 10.000 K! Človeku se gabi takšna hinavščina!

— Vseslovanska enciklopedija. »Obščestvo slavjanskij kulturnij« je v načelu sprejelo predlog V. M. Kaskarova, da se izda velika vseslovanska enciklopedija. V tej enciklopediji bi naj bila izčrpano opisana Rusija in vse ostale slovanske dežele. Na tem ogromnem delu bi naj sodelovali neenjaki in znanstveniki vseh slovanskih narodov. Ker pa ta enciklopedija ne zahteva samo ogromnega dela, marveč tudi velikanskih gmotnih sredstev, s katerimi pa imenoma društvo za sedaj še ne razpolaga, se je sklenilo, da se z delom za enciklopedijo prične, ko bodo zasigurana denarna sredstva. Končno je društvo sklenilo privediti veliko slavnost v spomin velikemu češkemu slavistu Safariku.

— Zvišanje ministrskih plač na Bolgarskem. Proračunski odsek bolgarskega sabora je sklenil zbornici predlagati zvišanje ministrskih plač. V snihu tega sklepa bo znašala odslej letna plača vsakega bolgarskega ministra 30.000 levov, ministrski predsednik pa dobi še poleg tega 20.000 levov na leto za reprezentacijske stroške. Doselej so imeli bolgarski ministri letne plače po 15.000 levov. Ker so se opetovano že dogodile defravdacije na ministrskih klopel, je bil odsek mnenja, da se bodo taki dogodki dali najlažje preprečiti s tem, ako se da ministrom taka plača, da jim ne bo potreba posegati po državnem imetju. Odsekov predlog bo čisto gotovo sprejet tudi v zbornici.

Razne stvari.

* Kolera na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo: Sanitetni oddelek notranjega ministrstva poroča, da sta se v provinci pojavila dva nova slučaja kolere.

* S črepinjami se je hotel umoriti. Iz Lvova poročajo: Zaradi izsiljevanja zaprti magistratni komisar Jawetz je v zaporu razbil steklo pri oknu ter požrl črepinje. Odpeljali so ga v bolnico.

* Nezgoda aviatika. Iz Meluna poročajo: Lantheaume, poročnik pri kolonialni pehoti, ki je hotel s svojim zrakoplovom pluti iz Etampesa v Melun, se je ubil.

* Turistovska nesreča. Iz Inomosta poročajo: Monakovska dijaka Hans Harnesch in Karel Pirsch sta napravila izlet na takozvano »Rester-spitze« ter baje ponesrečila. Rešilna ekspedicija ju išče.

* Nesreča na morju. Iz Londona poročajo: Norveški parnik »Cindo« je pri Portlandu trčil ob ogrski parnik »Grof Tisza«, ki je bil poškodovan. Njegovi stroji so pod vodo. V kanala lamanchškem je razsajal v pone delček hud vihar. Blizu Barroga se je potopil velik parnik z vsem moštvom.

* Nobelova nagrada za literaturo. Iz Pariza poročajo: V francoski akademiji so zelo razžaljeni, ker je dobil belgijski pesnik Maeterlinck Nobelovo nagrado, ker je komite francoske akademije predlagal Pierre Lotija. Govori se, da akademija v bodoče sploh ne bo nikogar več predlagala.

* Smrtna nesreča pri nogometni igri. Iz Pariza poročajo: Pri nogometni igri v Rouenu je dobil kapitan ondotnega nogometnega društva tak sunek z nogo v glavo, da je mrtev obležal.

* Dragi golobje. Iz Benetk poročajo: Neki Anglež je vsled stave ustrelil deset golobov na Markovem trgu. Zaradi tega je bil obsojen na tisoč lir globe.

* Obsojeni justični svetnik. Deželno sodišče v Aitoni je obsodilo, justičnega svetnika dr. Waetkeja zaradi poverjenja 230.000 mark, ki so bili last neodraslih otrok, na tri leta ječe.

* Živinski Italijan. Iz Trierja poročajo: V Dödelingen na Luksemburškem je neki italijanski delavec napadel neko deklico. Dva moška sta ji prihitela na pomoč. Enemu od teh je Italijan prerezal vrat, drugega je sunil z nožem v trebuh ter ga usmrtil.

* Obsojeni viceadmiral. Mornariško vojno sodišče je spoznalo v aferi havarije vojnihi ladij »Pantelejmon« in »Evstahij« bivšega poveljnika črnomoškega brodovja, viceadmirala Boströma, za krivega ter ga disciplinarnim potom odstavilo. Poveljnika obeh ladij sta dobila ukore.

* Nezgoda na vojni ladiji. Na ladiji »Orion« v Portsmouthu se je dogodila pri poskušanju nekega stroja eksplozija. V enem hipu so bili vsi okoli stoječi v plamenu. En častnik in 15 moč je bilo ranjenih, vendar pa njih poškodbe niso težke.

* Krojaški račun žena bivšega sultana. Neki pariški ženski krojač je protestiral proti izročitvi skapička iz dražbe dragocenosti Abula Hamida turški vladi. Bivši sultan je bil namreč temu krojaču za obleke svojih žena dolžan 8000 frankov. Tudi ravnatelj nekega kinematografskega gledališča v Carigradu je ugovarjal izročitvi skupička. Sodišče pa je razsodilo, da je skupiček izključna last turške vlade.

* Stoletni vojak v aktivni službi. Petrogrski listi pišejo, da je pred par dnevi umrl 100 let stari podčastnik Jefremov, ki je služil pri telesni gardi cesarice - vdove v Gačinu. Služil je prav do zadnjega dne svojega življenja in sicer je bil naposled čuvaj polkovne cerkve.

* Sodnika napadel. Iz Birminghama poročajo: Pri razpravi proti nekemu Fieldu, ki je bil obtožen vloga, je zagrabil obtoženec za klop, na kateri je sedel ter jo vrget v predsednika, katerega je težko ranil na čelu. Razprava se je navzlic temu nadaljevala in je bil Field obsojen na pet let težke ječe.

* Tramvajska nesreča v Oportu. Iz Oporta poročajo: Nesreča se je zgodila vsled slabega tira, na katerega je voda nanesla peska, in pa vsled malomarnosti voznika. Ta je namreč skočil z voza, ko je spoznal nesrečo. Pozneje so ga aretirali. Lozdaž so izrekli 14 mrtvih, med temi dve ženske, in kakih 30 ranjenih. Večinoma ponesrečencev je prišlo z angleškim poštnim parnikom »Antony«. Prebivalstvo je jako razburjeno. Pisarne in remize tramvajske družbe morajo vojniki stražiti.

* Izgube Japoncev v vojni z Rusijo. Japonska vlada je izdala statistični izkaz sanitetnega nadzornika generala Morija o izgubah Japoncev v vojni l. 1904/05. Japonci so imeli 40.374 mrtvih in 134.221 ranjenih, torej skupaj 174.595 za boj nezmožnih moč. Pri Mukdenu je bilo 16.404 mrtvih in 53.655 ranjenih, pri Port Arthurju 11.360 mrtvih in 32.613 ranjenih. Relativno je bilo ubitih več častnikov nego moštva.

* Stavka državnozbornih poročevalcev v Bukarešti. Iz Bukarešte poročajo: Kvestura romunskega državnega zbora je izdala vsem časnika - poročevalcem poseben legitimacije. Kdor ni imel te legitimacije, temu so vratarji siloma zabranili vstop. Poročevalca nekega velikega dnevnika, ki že dolgo časa poroča in ki ga pozna skoraj vsi poslanci, je vratar, ker ni imel vstopnice, oklofital in na cesto vrget, kjer so ga policisti aretirali. Vsled tega so začeli vsi parlamentarni poročevalci stavkati.

* Tri otroke in sebe umoril. Iz Magdeburga poročajo: 47letni delavec Könnke v Gommernu pri Magdeburgu je ustrelil svoje tri otroke v starosti od štirih do enajst let in nato še samega sebe. Strelil je to iz žalosti, ker mu je umrla žena.

* Tatvine v zlatem rudniku. Iz Budimpešte poročajo: Inženir zlatega rudnika v Muszaruju, Adolf Sieber, je dobil ovadbo, da več Rumuncev krade v zlatem rudniku. V nedeljo je šel inženir s petimi uradniki v rudnik, da zaloti tatove. Proti polnoči je faktično prišlo pet moč, katere je inženir prijel. Tatovi so se branili in so skušali vreči dinamitno patrono. Sieber je ustrelil, na kar so hoteli tatovi pobegniti. Končno so tatove vendarle prijeli. Bilo je pet fantov iz Muszaruja, med njimi dva sina občinskega sodnika. Oboroženi so bili z revolverji in dinamitnimi patronami.

* Menične goljufije v Budimpešti. Iz Budimpešte poročajo: Glede velikanskih meničnih goljufij pri pečnanski ogrski komercialni banki se je policiji posrečilo zaslediti storilce. Uradnik omenjene banke Ryhlicky, ki se je v soboto usmrtil, je eden obeh goljufov. Ryhlicky je izvršil goljufijo sporazumno z Leonom Bauerjem, agentom s srečkami. V neki kavarni sta si razdelila denar, kar sta videla dva natakarka. Polovico prigoljufane vsote, 130.000 kron, so že dobili. Denar je bil depozitiran pri neki banki. Z ostalim denarjem je Bauer pobegnil. Brat Ryhlickyja je sam opozoril policijo na svojega brata in je temu v soboto tudi svetoval, naj se ustrelji. Brat Ryhlickyja tudi zahteva, da mu policija izplača razpisano nagrado v znesku 5000 kron, banka pa obljubljuje 5% provizijo.

* Šola za mlade politike v vprašanjih in odgovorih. Maurice Prax priobčuje v »Matinu« nekako priročnik navodilo za mlade politike, iz katerega objavljamo sledeče: Kaj je politik? — Politik je gospod, ki ni nič in ki bi rad kaj postal, na primer poslanec. Kaj je poslanec? — Poslanec je človek, ki bi rad postal minister. Kaj je minister? — Človek, ki bi nerad zopet postal navaden poslanec. Kaj je politično prepričanje? — Oblika, ki se menja. Če je politik povabljen na obed k bogatim ljudem, tedaj obleče obleko konservativne barve. Pri volitvah je posebno priporočljiv radikalni kostum. Kaj je politični nasprotnik? — Politični nasprotniki so popolnoma pridni ljudje, ki se ne morejo sporazumeti samo zaradi tega, na kateri krožnik naj se da ljudsko maslo. A kaj se zgodi s tem ljudskim maslom tokom tega spora? — Sne se. In kdo ga sne? — Vsi, razen davkoplačevalcev. Kaj je davkoplačevalec? — Tisti, ki dela maslo in plača krožnik. Kaj delajo ministri? — To, kar bi očitali ministrom, če bi ne bili ministri. Kaj je parlament? Lepa palača, v kateri neprenehoma govorijo ljudje, ki nimajo nič povedati. Kaj je interpelacija? — Vprašanje, ki je stavi poslanec na ministra o stvarih, ki so mu popolnoma postranske stvari. Kaj je večina? — Skupina večih manjšin. Čim več je teh manjšin, tem močnejša je večina. Kaj so odseki? — Odseki so majhna, tiha pokopališča, na katerem se z veliko slavnostjo pokopavajo vsa važna vprašanja, kakor tudi stari parlamentarci. Je-li dobro delati politiko? — Da, če nimate ravno drugega dela. . . .

* Usodepoln pogrešek bi bil, ob nakupu božičnih daril ne vprašati za svet bogato ilustrovanega albuma za notranjo dekoracijo. Firma preprogarica in zaloga pohištva S. Schein, e. in kr. dvorni in komorni dobavitelj na Dunaju I., Bauernmarkt 10 —14 razposilja ob sklicevanju na naš list ta praktični dnevnik gratis in franko.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko) na: Kmečka pisarna narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetским županstvom.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Občinske volitve v Metliki.

Metlika, 14. decembra. Narodno-napredna stranka je dosedaj zmagala v I. in II. razredu. Tudi v III. razredu je naša zmaga zagotovljena.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 14. decembra. V državnem zboru je najprej včeraj izvoljeni češki napredni poslanec Votruba storil svojo zaobljubo. Nato je bilo glasovanje o cesarskih naredbah po § 14., s katerimi je bil pod Bienerthom sprejet proračunski provizorij. Glasovalo se je nato o minoritetnem votu poslanca Saitza, da naj se te cesarske naredbe ne odobro. Njegov predlog je bil z 254 proti 151 glasovi odklonjen. Za predlog so glasovali socijalni demokrati, češki radikali, Masarykova skupina, Rusini, dalmatinski Hrvati in Srbi, Vsenemci in dunajski naprednjaki. Proti so glasovali tudi klerikaleci. Nato je bilo sprejeto poročilo proračunskega odseka ter se je nadaljevala debata o proračunskem provizoriju. Kot prvi je govoril dr. Šusteršič za predlog, da se naj dovoli 4 mesečen provizorij.

»Wackere deutsche Männer«.

Dunaj, 14. decembra. V današnji seji se je bavil nemški »National-Verband« s predlogom Pacher-Waldner, ki zahteva od vlade 20 milijonov kron za zvišanje učiteljskih plač. Na včerajšnje vesti, da je ministrski predsednik zagrozil, da tega predloga ne pripusti zbornici, izjavljajo, da Stierghk nikakor ne namerava kaj takega storiti. V nadaljni debati pa se je poudarjalo, da je justični minister Hohenburger zagrozil z eventualno uporabo § 14. in s svojo demisijsko, če vstrajajo Nemci na svojem predlogu. Nato so se »die wackeren deutschen Männer« udali in bodo spravili ta predlog v obliki nedolžne in neobvezne resolucije pred državni zbor. Obstoja pa še drug predlog in sicer soc. demokrata Saitza. Socijalni demokrati agitirajo, da naj stranke glasujejo za ta predlog. Ker so se pa Nemci in Poljaki izrekli proti predlogu, najbrže ne bo sprejet.

Italijanska fakulteta.

Dunaj, 14. decembra. Zaradi italijanske fakultete se vrše zopet pogajanja. Ker se je Italijanom posrečilo spraviti v razpravo fakultetno vprašanje zopet v odsek, so resignirali za enkrat na svojo obstrukcijo ter hočejo čakati, kako se pogajanja razvijajo. V čeških krogih je napravilo zelo slab vtisk, da italijanski listi smatrajo predlog, da naj se ustanovi italijanska fakulteta v Pragi, kot od vlade inspiriran predlog. Češki krogi pravijo, da je tako postopanje skrajno nevhvalno.

Proračunski odsek.

Dunaj, 14. decembra. Proračunski odsek je imel danes ob pol 10. sejo, da se po dogovoru z Italijani nadaljuje debata o italijanski fakulteti. Takoj začetkom seje je poslanec Korosec protestiral proti sklicanju seje, češ, da je konferenca načelnikov strank sklenila, da odsek pred božičem ne bo zboroval. Odgovoril mu je načelnik Koritovsky ter zavračal njegova izvajanja, ker ima načelnik vsikdar pravico sklicati odsekovo sejo. Nato se je začela razprava o italijanski fakulteti. Govorila sta poslanca Schillinger in dr. Ellenbogen. Nato je bil sprejet konec debate. Izmed še pripravljenih govornikov je govoril nato poslanec Malik, ki je izjavil, da bo češ treba sam obstruirati italijansko fakulteto. V zbornici se je med tem začela plenarna seja in načelnik je v sredi prekinil Malikova izvajanja. Prihodnja seja jutri.

Draginjske doklade.

Dunaj, 14. decembra. Vlada je začela pogajanja s strankami, ker hoče dovoliti uradnikom s 1. januarjem 1912 tako draginjsko doklado, kakor bi znašalo zvišanje plače, če bi bila vladna predloga sprejeta.

Delegacije.

Praga, 14. decembra. »Narodni listy« poročajo, da bo sledilo spomladnemu zasedanju delegacij v junij in poletno zasedanje v Budimpešti, ki bo sklepalo o proračunu za 1913.

Dunaj, 14. decembra. Danes ob šestih ima zbornica sejo, da izvoli delegacije. Na Štajerskem Slovenci topot ne dobe zastopnika. Na Kranjskem pride v poštev klerikalec, v Trstu socijalni demokrat.

Nadvojvoda Henrik Ferdinand.

Dunaj, 14. decembra. Cesar je dovolil ritmojestru 6. dragonskega polka, nadvojvodi Henriku Ferdinandu, na njegovo prošnjo neomejen dopust. Nadvojvoda namerava slediti vzgledu nadvojvode Karla Ferdinanda, ker ima tudi on mečanske svate.

Moravski namestnik in predsednik praškega višjega deželnega sodišča.

Dunaj, 14. decembra. Kandidatura bivšega poljedelskega ministra Wiedmana za moravskega cesarjevega namestnika je definitivno odbita, ter pride v poštev bukovinski namestnik dr. Oktav. Vitez Bleyleben. Njegov brat, ki je bil do sedaj predsednik višjega deželnega sodišča v Bukovini, pride kot predsednik višjega deželnega sodišča v Prago, ker gre dosedanji predsednik Vesely v pokoj.

Izročitev palija.

Dunaj, 14. decembra. Praški kardinal Skrbensky je danes na slovesen način izročil dunajskemu nadškofu palij.

Rusko - turška pogodba.

Carigrad, 14. decembra. Turška vlada je baje sklenila z Rusijo pogodbo, na podlagi katere se ruska vlada ne bo več pogajala za odprtje Dardanel, zato pa je Turčija obljubila, da bo dovoljevala trgovskim ladjam pot skozi Dardanele tudi v slučaju, če bi Turčija zaprla prehod za druge vesile.

Stolypin.

Petrograd, 14. decembra. Po tridnevni debati je bila včeraj razprava o umoru Stolypina zaključena. S 141 glasovi, in sicer z glasovi desnice, nacionalistov in oktobristov, proti 101 glasovi je bila sprejeta vladna izjava. Duma je izrekla vladi zaupanje, da bo kaznovala vse uradnike, ki so bili krivi in izvedla reorganizacijo politične policije.

Znižanje števila vojaštva na Ruskem.

Petrograd, 14. decembra. Ruska duma se je v tajni seji bavila z vprašanjem reforme ruskega vojaštva. Sklenila je znižati prezenčno stanje ruskega vojaštva v mirnem času za 300.000 moč. Navzlic temu pa upa vojno ministrstvo, da se bo število službojočih vojakov zvišalo, ker je bilo sedanje število faktično le na papirju.

Rusija in Amerika.

Washington, 14. decembra. Zbor reprezentantov je sklenil, odpovedati državne pogodbe z Rusijo, ker ta ne pusti v deželo ameriških Židov, če tudi imajo pravilne potne liste.

Dragocenosti bivše portugalske vladarske hiše.

Lisabona, 14. decembra. Oficialno glasilo »Republika« razglašja, da je vlada sklenila, prodati vse dragocenosti bivše kraljevske hiše, ki so vredne baje kakih 14 milijonov. Del skupička bo vlada porabila za ljudsko - vzgojevalne namene, del pa bo razdelila kot podporo duhovnikom.

Mesto v nevarnosti.

Lisabona, 14. decembra. Mesto Espinho v bližini Oporta je v nevarnosti, da je vihar in morje uničita. Dosedaj se je pogreznilo v morje 25 hiš.

Lisabona, 14. decembra. Vsled viharjev v Atlantskem morju je vsa zahodna obal Portugalske ogrožena. Mesto Espinho velja za izgubljeno.

Italijansko-turška vojna.

Uspeh Italijanov.

Pariz, 14. decembra. »Agence Havas« poroča iz Tripolisa, da so Italijani brez vsakega odpora zasedli mesto Tadiuro.

Izjava.*

Glede prepisa volilnih imenikov v Zirih me je napadel dopisnik iz Zirov in me s tem prisilil podati sledeče pojasnilo:

Res sem prepisal na prošnjo volilne imenike klerikalcem, toda proti plačilu. Ponudil sem se pa tudi naprednjakom, da jim prepišem imenike in sicer brezplačno. Priča lahko občinski sluga. Naprednjaki so bili pa toliko komodni, da se še zment ni nihče za mojo ponudbo. Zg. jih je bil zadnji nedeljo pred volitvijo podrezal g. Fr. Tavzes iz Idrije, da naj da prepisati imenike in svrhu kontrole od strani zaupnikov pri volitvi, so mi šele naročili, da naj jih njim prepišem, kar sem tudi radevolje storil in sicer brezplačno! Pa kaj so jim ti volilni imeniki pomagali, ker jih ni nobeden rabil. Še toliko se niso potrudili, da bi bili v imenikih svoje somišljenike zaznamovali. Na dan volitve so pa ti imeniki ležali na mizi v volilni dvorani brez vse koristi, še zmentil se ni nobeden zanje. Prosim torej, kaj bi takim lenunom, kot so žirovski naprednjaki pomagalo, ko bi imeli ta prepis že meseca avgusta, ko se zadnji dni ni liko zanj briga! Štiri mesece so imeli čas delati, pa so le roke križem držali.

Jos. Oblak, občinski tajnik.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 13 decembra 1911.

Termin.

Pšenica za april 1912	za 50 kg	11-75
R2 za april 1912	za 50 kg	10-27
Koruza za maj 1912	za 50 kg	8-46
Oves za april 1912	za 50 kg	9-67

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred tukajšnjim okrajnim sodiščem.

Po moža je šla. Bilo je v gostilni pri »Jančku«, ne daleč od Ljubljane neki ponedeljek popoldne. Za mizo je sedel posestnik Kljun, z njim sta bila skupaj neki A. Dolničar in J. Bačnik. Med veselimi pogovorom ponedeljskega žanra je presenetila pivce nenadoma Kljunova žena Angela. Huda žena je Angela in ne trpi, da bi njen mož šel v ponedeljek popival. Razkoračila se je pred presenečenim družbo in zahtevala, da mora mož iti takoj domov, če ne pomeče kozarce in vino po tleh. Mož pa ni bil zadovoljen niti s prvim še manj z drugim in je ženo v ljudo povabil na čašo vina. Toda s tem je ženo popolnoma razkačil. Skočila je v moža in ga začela vleči izza mize. Pri tem so padale pikre besede tudi na oba Kljunova sopivca, in ko sta hotela ta dva ženo pomiriti, skočila je proti njima in jih hotela opraskati. Toda slabo je naletela, eden izmed njih je prijel moža, drugi pa je vrgel razkačeno ženo po tleh. Padala so pesti, in uboga žena se je krivila pod težkimi udarci. Ko je vstala, se je pomaknila čela četa v vežo. Toda tudi tam žena še ni mirovala. Razjarjen je pograbil Dolničar Angelo, ki se je krčevito oklenila kljuge vežnih vrat. Odtrgal jo je s silo od vrat in jo je vrgel na cesto, kjer je nezavestna obležala. Sodišče je upoštevalo dejstvo, da je žena sama zakrivila to rabuko in pivce s psovskimi razjezila tako daleč, da so se spozabili do takega dejanja. Obsodilo je Dolničarja samo na 48 ur zapora, Bačnika pa na 24 ur zapora. Angela pa, ki sama pripozna, da je jako razdražljiva in huda ženska, je obljubila, da ne bo več šla v gostilno po svojega moža.

Z nožem. Janez Hribernik od Sv. Barbare ima hudo jezo na lovskega čuvaja S., ker je bil na njegovo ovadbo že dvakrat občutno kaznovan zaradi lovske tatvine. Vohče je Hribernik, posebno če je malo pijan, surov in se jako rad pretepa. Pri Anžiču v Vrabčah je naletel pred kratkim na Mat. Pustovrha. Brez povoda ga je sunil v prsa, da je ta odletel v zid in zadobil vsled udara in pada precej težko poškodbo. Nato je šel Hribernik v gostilno k Erbenziku na Trnovcu. Ko je pil za mizo, je vstopil v sobo njegov dozdnevni sovražnik S. Hribernik je takoj skočil nadenj, ga sunil z eno roko v vrat, z drugo roko pa je potegnil in odprl nož. Že je zavilhtel z nožem proti nasprotniku in zadel bi ga bil z vso silo v trebuh, da ga nista Matevž in Janez Pustovrh prišla in mu iztrgala nož iz rok. Hribernik trdi, da je bil tako pijan, da ni vedel kaj dela. Priče pa so potrdile, da je bil ravno toliko pijan, da je bil dobre volje. Dalje trdi, da ni on napadel, marveč da se je začel v gostilni nenadoma splošni pretep, in da je bil tudi on ranjen z nožem. Na zahtevo sodnika je pokazal na levem hrbišču neko vreznino. Na sebi je imel še precej krvavo srajco. Ker so vse priče obtožnico potrdile in izključile, da bi bil Hribernika kdo v gostilni z nožem ranil, je obsodil sodnik Hribernika, ker je nasilen in je bil že dvakrat predkaznovan, na en mesec zapora. Hribernik je bil z obsodbo zadovoljen, in je prosil, da bo nastopil kazen v Škofji Loki.

3, 5, 7 — Hoch oder nieder! Neki neznaneec je ovadil kočevsčarja Bojela, ki hodi s svojo kramo po ljubljanskih gostilnah in kavarnah, da je igral v kavarni na Sv. Petra nasipu z nekima V. M. 3, 5, 7 ali »Hoch oder nieder« za eno škatljo sardin. Baje je priznal, da je res igral v kavarni — kavarnarja ni bilo doma — samo enkrat za eno škatljo sardin, vendar pa on ne smatra te igre za prepovedane, ker se ne igra le po Ljubljani, marveč tudi po vseh drugih mestih. Ovajalec on ne pozna. Sodnik je oba obtožencea oprostil. Igra je res slepa igra, toda pri tem se gre v prvi vrsti le za zabavo, in se igra za tako male zneske, da ni nevarnosti, da bi prišel kdo zaradi tega ob premoženje ali zadobil vsaj občutne izgube.

Dolg jezik, a malo korajže ima Franca Pelčeva v Trnovem, o kateri smo zadnjič poročali, da je bila radi žaljenja časti obsojena na 48 ur zapora oziroma 20 K globe ter v povrnitev vseh stroškov. Ker jo je pa to grozno jezilo, se je v njeni glavi porodila misel na maščevanje. Zatekla se je h klerikalnemu zastopniku, vsemogočnemu čr. Peganu, da sta skrpucala proti ge. Luciji Grilovi ter gg. Jos. Smoletu in Franu Repiču neko obtožbo radi žaljenja časti, ki pa tako v istinitosti kakor tudi glede časa ni imela prav nikake podlage. Po Trnovem so vpili, da bodo imenovanim tožencem poštno navili uro, ker imajo kar 6 prič. Razprava bi se imela vršiti včeraj. A glej čudo! Kakor so prej z veliko korajžo vpili, tako so zdaj strahopetno opustili vse in Franca Pelčeva je vrgla puško v koruzo. Tik pred razpravo je umaknila svojo jalovo ob-

tožbo, ker se je bala, da ne bi bila s vsemi 6timi pričami vred pogorela.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavček.

Dobivanje zob

Dojenčki, ki prve mesece življenja dovoljno uspevajo, so med časom dobivanja zob večkrat nevšečni in ne napredujejo telesno. Da se takim otroku in materi neprijetnim okolnostim izognemo in malim zagotovimo uspešen razvitek, je priporočati, da jim redno dajemo

Prisno samo o to znamko — ribičem — znak Scottovega postopanja.

Scottove emulzije

in sicer najboljše še predno prično dobivati zobje. Starši bodo nato kmalu spoznali, kako lahko je njih najmlajši prestal sicer tako neprijetni čas dobivanja zob in kmalu se mu bo v ustih zasvetila vrsta lepih belih zobčkov.

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Saj znamka „Scott“ ki je že čez 35 let vpeljana, jamči za izbornost kakovost in učinkovitost.

Cena originalni steklenici 2 K 50 h. Dobi se v vseh lekarnah.

Mnenje gospoda dr. A. Drumeva Plevna.

Gospod J. Serravallo Trst.

Čast mi je, da sem preizkušal Vaše Serravallovo kina-vino z železom na lastni hčeri, rekonvalescentni po želodčni bolezni, brez teka in moči. Z uporabo dveh buteljč Vašega preparata je bolnica mnogo okrevala, pridobila je v kratkem vse moči in je popolnoma ozdravela. Zato je za me Serravallovo kina-vino z železom najboljše obnavljajoče krepiło.

Plevna, 13. novembra 1909.

Dr. A. Drumev.

Gladkost, svežost, mehkost kože se doseže le z uporabo

Brázayevega mila s francoskim žganjem.

Dobiva se povsod. Dobiva se povsod.

Najkrajša, najfinjša konjakova znamka

Gróf Keglevic István

utóda

(grofa Stefana Keglevicha nasl.)

PROMONTOR.

Na vseh tu in inozemskih razstavah — nazadnje v Turinu — odlikovana izključno s častnimi diplomami. Dobiva se povsod. 4086

Umrli so v Ljubljani:

Dae 11. decembra: Marija Zabkar, hči gostilničarja, 21 mesecev, Dunajska cesta 52.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 300-2 Srednji snežni tlak 30.70 mm

decem.	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
13.	2. pop.	738.2	3.0	sl. jug	oblačno.
14.	9. zv.	738.2	3.0	sr. vzh.	dež
14.	7. zv.	737.3	3.6	sl. svzh.	dež

Srednja včerašnja temperatura 2.5°, norm. —1.4°. Padavina v 24 urah 3.7 mm.

Iščem dobrega in zanesljivega

brivskega pomočnika.

Nastopi lahko takoj ali čez 10 dni.

Plača po dogovoru. Starost 20—22 let.

Naslov: 4135

Fran Novak, brivec v Gorici.

4142

Lepa namizna jabolka

od 3 do 4000 kg, zimska, cene

zmerno, se dobe pri

Juraju Otujac v Škofji Loki.

SUNLIGHT

MILO

„Oh, Vaše roke,

gospa sosed, kakšne pa so!“

Cemu rabite slaba mila, si pri tem do krvi odrgnite roke in pokvarite perilo ko Vam pa milo SUNLIGHT dela pranje tako lahko in preprosto. MILO SUNLIGHT se ničesar ne prime, samo nesnage, te pa temeljito.

Resna 4133

ženitna ponudba!

Sem v najboljši moški dobi 24 let, s krasno trgovino in posestvom na deželi, kjer je velikanski promet. Naveličal sem se samskega življenja in resno mislim na bodočnost, zato se obračam tem potom, ki ni več nenavaden in ki mnogokrat pelje do prave sreče, na vse one gospe, ki imajo resno voljo, se kmalu poročiti. Zahteva se trgovska izobrazba, prijetna zunanjost, starost okoli 18—20 let in nekaj tisoč gotovine. Ozira se le na resne ponudbe s sliko. Tajnost častna stvar. — Naslov na upravnništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro „Resna“.

Novosti

Pihalni akordeon Fluta

na katerem lahko vsak igra brez not, brez učitelja in brez pedala naj- lepše pesmi, plesne in koraknice. St. 36 10

izdelan iz lesa, prevlečen z usnjatim papirjem z niklastim livom, niklastim ustnikom, 10 niklastimi zamaški in niklasto klaviaturo, 20 cm dolg z navodilom 3 K, 3 komadi 8 K.

Razposilja po povzetju c. in kr. dvorni dobavitelj

Jan Konrad, Most 1152, Češko.

Glavni katalog z okoli 4000 slikami na zahtevo gratis in franko.

Močni saton.

Častitim damam priporočam

klobuke

te najfinjšega okusa

Ica Škof-Vanek

239 **Jož Frančo.**

Šatni klobuki vedno pripravljeni. Tako tudi venci s trakov in razne cvetlice. — Doma izdelovane. —

Robec „Lissue“ je najprikladnejše darilo za Božič. :: :: ::

Robec „Lissue“ je najfinjši in najtrpežnejši damski žepni robec.

Robec „Lissue“ stane tucat samo 9 kron 60 vinarjev. :: ::

Robec „Lissue“ se dobiva v Ljubljani samo pri tvrdki: ::

Franc Souvan sin.

Potnika

za manufakturno in svilnato blago sprejme za Kranjsko in Sp. Štajersko s 1. febr.

Franc Feldner

Dunaj IX., Kollingasse št. 17.

Ponudbe se prosijo v nemškem jeziku.

Krompir

najboljše kakovosti, zdrav in brezhiben, debel ter srednje debelosti. — Vedna zaloga.

Oddaja v vsaki množini

od 200 kg dalje tudi cele vagone po prav solidni nizki ceni tvrdka

IV. A. Hartmann nasl. A. Tomažič

in v Ljubljani, Marije Terezije cesta. ::

Imam v zalogi še mnogo tisoč krasnih

reklamnih koledarjev za novo leto

po brezkonkurenčno nizkih cenah. 4136

Kateri gg. trgovcev želi kaj cenega in okusnega, naj se oglasi ali naroči pismeno pri domači tvrdki

IV. Bonač v Ljubljani, nasproti glavne pošte.

Jvan Jax in sin

v Ljubljani 358

Dunajska cesta 17

priporočam svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji

za rednino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezanje v hiši.

Pisalni stroji „Adler“.

Pletilni stroji

vseh velikosti.

Kupi se

stara blagana.

Lastnik naj jo ponudi na občinski urad Tržišče, Dolejsko.

Kavarna Central

Sv. Petra nasip 37.

Danes in vsak dan koncert

slovitega tamburaškega zhora „Javor“ iz Zagreba,

obstoječ iz 4 dam in 2 gospodov.

Bogati spored sestoji iz narodnih slovenskih popevov in tamburaških glasbenih umotvorov.

Posebnost: **krasni ženski četvero-spev**, ki je povsod vzbujal navdušeno priznanje. 4081

Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Kavarna vso noč odprta.

K obilni udeležbi vabi z velespoštovanjem

Štefan Miholič, kavarnar.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesionirana prodaja strupov

2798 **v Ljubljani,**

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto

Zahtevajte cenike!

Da si mestna občina zagotovi zalaganje s stavbnim in rezanim lesom, s kamnoseškim delom in materialom, z betonskimi cevmi in kamni za merjenje s svinčnimi vložki z železnimi požirniki in pokrovi za kanale, z železnimi cestnimi ograjami in s posipalnim materialom za javne ceste v letu 1912 oz. tudi za leta 1913 in 1914, vršila se bode pri podpisnem mestnem magistratu v prostorih mestnega stavbnega urada

javna pismena ponudbena razprava

dne 21. decembra 1911 od 10. do 12. dopoldne.

Pogoji in druge podrobnosti se poizvedo v pisarni mesnega stavbnega urada ob navadnih uradnih urah.

Ponudnike se opozarja, da se bodo sprejemale ponudbe le posameznih tvrdk in podjetnikov ter da je ponudbe opremiti s predpisanim vadijem.

Na prepozno vložene ponudbe, dalje na ponudbe, katere se bodo pogojno glasile, ali ne bodo povsem zadostovale razpisnim določbam, se ne bode oziralo.

Glede nabave posipalnega materiala si pridrži mestni magistrat po preteku enega ali dveh let dobavo ustaviti.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 12. decembra 1911

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik: **Laschan, I. r.**

Vizitnice

od preproste do najfinejše izvršitve priporoča

Narodna tiskarna.

Prosimo čimprejšnjih naročil, da moremo zlasti ob novem letu zadostiti pravočasno vsem željam.

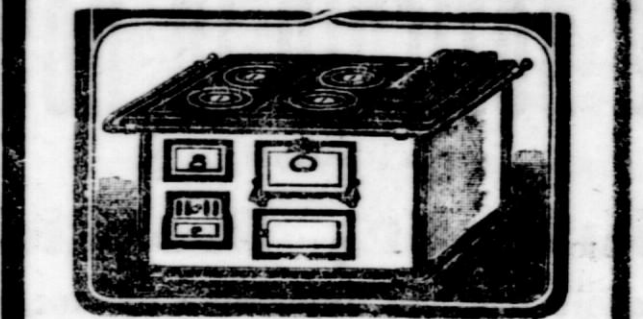
.. Mlada pridna vdova, ki zna dobro šivati ..
in ima lasten stroj,

išče čez dan opravila pri kaki šivilji
za bote perilo ali krojačici.

Ponudbe pod 4123
.. L. L. 30* Ljubljana, gl. pošta restanta.

Božična in druga darila
ter seznam drugih porabnih predmetov
vseh strok dobite v mojem bogato ilustro-
vanem katalogu s približno 4000 slikami,
kateri se pošlje na zahtevanje popolnoma
zastonj in poštne prosto. — C. in kr.
dvorni dobavitelj
Jan Konrad v Mostu 1179 (Gočko).

Štedilniki Triumph

Tvornice Triumph, dr. z om. z.
Wels, Gor. Avstr. 1813
Katalogi zastonj in poštne prosto.

Krasna darila za božič in novo leto.

Raznovrstni najno-
vejši predmeti
kakor prstani,
uhani, broše,
veržice,
obeski, gumbi,
doza za ciga-
re, igle, ure
itd. itd.

se bode ob tej pri-
liki prodajali po
izredno
znižanih cenah

ter se za res ugoden nakup najtopleje
.. priporoča najstarejša domača trgovka ..

Lud. Černe
juvelir, trgovec z zlati in
zapraveženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Umetni in trg. vrtnar Ivan Bizovičar

Ljubljana, Kolesijske ul. 16

1542 izvršuje

šopke, vence in bukete

za razne prilike.

Delo umetniško okusno
in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, raz-
novrstne sadike cve-
tlic in zelenjavo.

Naročila na delo
hitro in vestno.

FIDELITY

and
Deposit Company of Maryland
Ustanovljeno l. 1890.

Polno vplačan delniški kapital
K 10.000.000.— Jamčevina nad
K 33.000.000.— Plačane škode
K 35.000.000.— Na Avstrijskem
vloženja jamčevina K 400.000.—

Družba jamči z vsemi jam-
stvenimi zakladi za Avstrijo
sklenjene zaveze.

Kavcijsko (poneverjalno)
in jamstveno zavarovanje.

Prospekti in pojasnila daje:
Generalno ravnanje za Avstrijo: Dunaj I.,
Rottenurmstrasse 20 (Residenz-Palast).

Zavarovanja proti nered-
nemu ravnanju eskomptno
knjižnih terjatev.

Pojasnila daje „FIDELITY“, revizijska
družba z o. z. Dunaj I., Peregrin-
gasse No 1.

Oddati je že za več mest zastopstva.

Odda se takoj v Selenburgovi ulici šte. 6:

srednjevelik ulični lokal stanovanje

s poleg le čim prostorom za skladišče, v I. nadstr., 2 svetli sobi,
pripravno za trgovino oz. za obrt; pripravi za kako pisarno ali delavnico.
Pojasnila pri hišnem posestniku ravno tam, II. nadstropje desno.

Najboljše za želodec.

Lekarnarja Schaumanna

želodčna sol

in želodčne pastilje

je 30 let preizkušeno sredstvo proti vseh vrst želodčnim
bolezni, motenju prebave in shujšanju.

Schaumannova želodčna sol

Škatljica K 1.50. Želodčne pastilje omarica K 1.50. Razpošilja po povzetju
od 2 škatljic naprej. Lekarna Schaumann, Stockerau pri Dunaju.
Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah. 3902

Neprimeren učinek

Naznanilo in priporočilo!

Podpisani naznanja tem potom vsem p. n. sodavičarjem, da je pričel z

destilacije rastlinskih in sadnih arom ter zgoščav (ekstraktov).

Vsi izdelki so iz svežega sadja, po najnovejšem in najboljšem načinu
izgotovljeni, ter vsled tega kvalitativno brez konkurence. Cene zmerno.
Na željo dostavijo se vzorci. — Za blagohotna naročila se priporoča:

Potnik Srečko
destilacija rastlinskih sadnih esenc ekstraktov, ter izdelovanje naravnih sadnih sokov
Ljubljana, Slomškova ulica šte. 27.

Za Božič

najprimernejše darilo je lepa knjiga.
Priporočamo posebno sledeča dela:

<p>Aleksandrov (Murn), Pesmi in ro-
mance
broš. K 3.50 vez. K 5.—</p> <p>Aškerc A., Balade in romance
broš. K 2.60 vez. K 4.—</p> <p>» Lirske in epske poezije
broš. K 2.60 vez. K 4.—</p> <p>» Četrtri zbornik poezij
broš. K 3.50 vez. K 4.50</p> <p>» Mučeniki (Slike iz protireformacije)
broš. K 3.— vez. K 4.50</p> <p>» Jadranski biseri. Balade
in romane slov. ribičev).
broš. K 3.— vez. K 4.50</p> <p>» Pesnitve. Peti zbornik
broš. K 4.— vez. K 5.50</p> <p>Jerajeva Vida, Pesmi
broš. K 1.60 vez. K 2.60</p> <p>Kette Dragotin, Poezije. Ilustrovan
izdaja
broš. K 4.— vez. K 5.50</p> <p>» Poezije. Ljudska
izdaja
broš. K 1.80 vez. K 2.50</p> <p>Maister - Vojanov Rudolf, Poezije
broš. K 2.— vez. K 3.—</p> <p>Medved A., Poezije I. zvezek
broš. K 3.80 vez. K 5.—</p> <p>» Poezije II. zvezek
broš. K 4.— vez. K 5.40</p> <p>Poljanec Ljudmila, (Nataša), Poezije
broš. K 2.— vez. K 3.—</p> <p>Prešeren Fr. dr., Poezije. Ilustr. izd.
broš. K 5.— vez. K 6.40</p> <p>» Poezije. Ljud. izd.
broš. K 1.— vez. K 1.40</p> <p>Prešernov album broš. K 2.40</p> <p>Zupančič Oton, Časa opojnosti
broš. K 2.— vez. K 3.—</p> <p>» Čez plan
broš. K 2.— vez. K 3.—</p> <p>Jurčič Josip, Zbrani spisi I.—XI. zv.
broš. K 13.20 vez. K 22.—</p> <p>Kersnik Jan., Zbrani spisi I.—V. zv.
broš. K 25.— vez. K 30.—</p> <p>Levstik Fr., Zbrani spisi I.—V. zv.
broš. K 21.— vez. K 27.—</p> | <p>Štritar J., Zbrani spisi, II.—VII. zv.
(I. zv. razprodan) vez. K 38.60</p> <p>Tavčar dr. Ivan, Povesti, I.—V. zv.
broš. K 13.50 vez. K 16.50</p> <p>Sienkiewicz Henrik, Z ognjem in me-
čem, Zgod. roman broš. K 4.50</p> <p>Sienkiewicz Henrik, Potop, Zgod. ro-
man, broš. K 6.40 vez. K 8.40</p> <p>Sienkiewicz H., Mali vitez, (Pan Vo-
lodijevski), Zgod. roman s sli-
kami broš. K 7.— vez. K 9.50</p> <p>Sienkiewicz Henrik, Krizarji, Zgod.
roman broš. K 5.20 vez. K 7.—</p> <p>Sienkiewicz Henrik, Quo vadis (Ro-
man iz Neronove dobe)
vez. K 5.50</p> <p>Sienkiewicz Henrik, Brez dogme,
roman, broš. K 3.— vez. K 4.50</p> <p>Sienkiewicz Henrik, Rodbina Pola-
neških, roman s slikami
broš. K 10.— vez. K 13.—</p> <p>Dumas A., Grof Monte Christo, I. in
II. knjiga. Roman.
broš. K 8.— vez. K 12.—</p> <p>» Trije mušketirji. Roman.
broš. K 5.— vez. K 6.80</p> <p>» Dvajset let pozneje. (Na-
daljevanje romana Trije
mušketirji) broš. K 6.—
vez. K 8.—</p> <p>Dumas A. (sin), Dama s kameljami,
Roman, broš. K 2.— vez. K 3.20</p> <p>Dostojevski F. M. Ponizani in raz-
žaljeni, broš. K 3.— vez. K 4.20</p> <p>Dostojevski F. M., Zločin in kazen.
Roman, br. K 10.50 vez. K 13.—</p> <p>Dickens Charles, Oliver Twist,
broš. K 5.— vez. K 6.20</p> <p>Monteil Edgar, Velika vas,
broš. K 2.40 vez. K 3.40</p> <p>Tolstoj grof Lev, Ana Karenina, ro-
man, broš. K 6.40 vez. K 8.40</p> <p>Wallace L., Ben Hur, roman iz časov
Kristusovih, vez. K 4.50</p> <p>Zeyer Juli, Darija
broš. K 2.80 vez. K 3.80</p> <p>Zola, Polom. Zgodov. roman iz dobe
nemško-francoske vojske
broš. K 5.60 vez. K 6.80</p> |
|--|---|

Narodna knjigarna v Ljubljani
Prešernova ulica šte. 7.

C. kr. avstrijske državne železnice. Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1911.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-48 zjutraj. Osebn vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
Dunaj.

7-25 zjutraj. Osebn vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.

9-09 dopoldne. Osebn vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osebn vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-32 popoldne. Osebn vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.

3-30 popoldne. Osebn vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osebn vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Gorico, Trst, Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec,
Linc, Dunaj.

7-39 zvečer. Osebn vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-10 po noči. Osebn vlak na Kranj, Je-
senice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.

Prihod.

7-16 zjutraj. Osebn vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (London),
Vlissingen, Monakovega, Solnograda, Ino-
most, Beljaka, Tržiča, Kranja.

8-52 zjutraj. Osebn vlak iz Rudolfovega,
St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-48 dopoldne. Osebn vlak iz Trbiža,
Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda,
Inomosta, Beljaka.

11-13 dopoldne. Osebn vlak iz Gorice,
Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka,
Tržiča, Kranja.

2-59 popoldne. Osebn vlak iz Straže-Toplic,
Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
čevja, Grosupljega.

4-18 popoldne. Osebn vlak od Trsta,
Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca,
Solnograda, Franzenfeste, Beljaka, Tržiča,
Kranja.

6-58 zvečer. Osebn vlak iz Jesenic z
zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
Monakovega, Solnograda, Inomosta, Fran-
zenfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
Opatija-Reka).

8-15 zvečer. Osebn vlak iz Trsta, Gorice,
Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca,
Beljaka, Tržiča, Kranja.

9-07 po noči. Osebn vlak iz Straže-Top-
plic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega,
Kočevja, Grosupljega.

11-22 po noči. Osebn vlak iz Trsta, Go-
rice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-28, 11-50, 3-15,
7-10.

Prihod iz Kamnika: 6-41, 10-59, 2-40,
6-10.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Velika božična

.. okazijska prodaja! ..

Največja izbira izgotovljenih
oblek za gospode in dečke ter
konfekcije za dame in deklice.

Cudovito reducirane cene.

Angleško skladišče obiek

O. Fernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Koncipijent

s pisarniške prakse, 3882
: vešč tudi italijanščine in hrvaščine :
išče mesta kot koncipijent v odvetniški event. v notarski pisarni.
Vstop decembra ali pozneje.

Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod »Koncipijent št. 85«.

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črne dal-
matinske vino 233

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4.50
Br. Novakovič, Ljubljana.

Flanelaste odeje

najnovjših vzorcev in barv, obrobline razpro-
dajam in pošiljam po povzetju. 4 gospodarske
odeje za K 10.—, 3 najfinejše flanelaste odeje
za K 9.— in 2 najfinejši flanelasti odeji za
K 9.—. Odeje se lahko rabijo pri vsaki hiši
za odevanje ljudi in pokrivanje postelj, so jako
fine, težke, tople, stanovitne, po 195 cm dolge
in 135 cm široke.

Roman Petr, 4099
tvorniško skladišče odej, Nachod, Češko.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajimi se
94 vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...
Rezervni fond K 33.758.288-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115.390.603-61.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa poslanila daje: čigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposki ulici št. 12.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Skode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podpore v narodne in občnkoristne
namene.

Naznanilo.

Za kupovanje božičnih in novoletnih daril

si dovoljuje

tvrdka H. Suttner, Mestni trg št. 25

svoje cenjene odjemalce opozoriti

na svojo najbogatejšo zalogo vseh vrst ur, kakor tudi draguljev, zlatnine, srebrnine in sploh vseh
v to stroko spadajočih predmetov, katere je tako uvrstila, da bode lahko vsak cenj. odjemalec
popolnoma postrežen po svojem okusu in se bo vsako naročilo rešilo v popolno zadovoljnost.
Za solidno, realno in točno postrežbo jamčim. Za obilen poset se priporoča z velespoštovanjem

tvrdka H. Suttner.

Vila

ob Cesti na Rožnik 41 se vsled smrti
pod ugodnimi pogoji takoj proda.
Istotam se takoj odda 4118

stanovanje

sestoječe iz treh sob, kopalnice, pri-
tiklin in z uporabo vrta. Pojasnila daje
Marija Klepec, Cesta na Rožnik 41.

BLUZE,

krila, kostume, plašče, pele-
rine, predpasnike,
otroške oblekice
plaščke, klobučke, havbice, čepice,
higijenične potrebščine za novorojenčke
in vsako modno blago pošilja na izbiro

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Št. 41304.

Razglas.

4129

S 1. januarjem 1912 je oddati za dobo 1 leta
plakatiranje

magistratnih in mestnemu magistratu v prilepljenje oddanih raz-
glasov drugih uradov v mestnem okrožju ljubljanskem.

Ponudbe radi prevzetja omenjenega plakatiranja, v katerih mora ponudnik na-
vesti število desk z natančno označbo, v katerih mestnih ulicah se iste nahajajo,
je vložiti pri mestnem magistratu do 28. decembra t. l.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 9. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik
Laschan I. r.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1—3 krone, velja
„Sladin“ ali dr. pl. Trnkóczy-ja „Sladni čaj“ 1 zavojček 1/4 kg samo
50 vinarjev. — Na tisoče otrok ga zavziva z najboljšim uspehom.
Glavne zaloge: v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža: na Dunaju
v lekarnah Trnkóczy: VIII, Josefstadterstrasse št. 25; III, Radetzky-
platz št. 4; V., Schönbrunnerstrasse št. 109; v Gradcu: Sackstrasse 3.
Olimpija krema brez maščobe, lepilo prve vrste, je najboljša in najuspeš-
nejše sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak,
kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1.20, veliki lonček K 2.—.
Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mla-
dostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Skatulja I K 50 h.
Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. —
Lonček I K 20 h.
Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 h. :
Mazilo zoper ozeblin. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z na-
vodom o rabi 80 h, tucat 8 K.
Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom
40 h, tucat 4 K. 3717

Lekarna Trnkóczy v Ljubljani.
Razpošiljanje po pošti. Prva največja eksportna tvrdka. Preizkušeno le-
karniško blago. Drogijske cene. Mastin za živinorejce. Telefon št. 190.

Solicitator

stenograf in strojepisec, samostojen delavec

Išče službe. 4107

Naslov pove upravnishvo »Sl. Naroda«.

Prvi slovenski :
fotografski atelje

D. ROVŠEK

33 v Ljubljani
Kolodvorska ulica 32 a.
Ustanovljen leta 1890.

Za dobičkanosno podjetje v Ljubljani

se išče

kapitalist

s par tisoč kronami. Za denar se da varnost — sotrudištvo nepo-
trebno — reutabiliteta 50%. — Ponudbe takoj na upravnishvo »Slovenskega
Naroda« pod 50% renta. 4125

Pozor! Trgovci! Pozor!

Vsled sklepa gremija trgovcev se bodo še letos oddajali reklamni koledarji.

Ker je sedaj zadnji čas za naročilo

reklamnih koledarjev za l. 1912

si dovoljujem jih ponuditi vsem cenj. trgovcem in obrtnikom

komad že od 15 vin. naprej z blokom in tiskom.

Z velespoštovanjem se priporočam

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11

trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in debelo.

Vzorci na razpolago. Največja izbir. Cene brez konkurence.

Na debelo in drobno. Pri večjem naročilu velik popust.

Za Božič znižane cene!

Raznovrstno perilo, na-
mizne oprave, nogavice,
srajce za gospode, po meri.
Žepni robci,
perje in puh priporoča

Anton Šarc, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 5.

Milijoni rabijo proti

kašlju

hripavosti, kataru in zasle-
zenju, krčnemu in oslovsko-
mu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve
prsne karamele
s „tremi jolkami“

6050 not. poverjenih
izpriceval od
zdravnikov in
zasebnikov za-
jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni
in slastni bonboni.

Zavitek 20 in 40 vin. škatlja
60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubald pl. Trnkóczy, lekarna. Rih. Sušnik, le-
karna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna le-
karna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kroni.
Mr. Ph. Jos. Čizmar, lekarna. Ant. Kanc, dro-
gerija. B. Cvancar, drogerija „Adrija“.
Daniel Pir, lekarna Idrija. J. Bergmann, le-
karna. Novo mesto. C. Andrijašič, lekarna.
Novo mesto. Jur. Hus, lekarna pri Mar. P. Vi-
pava. Milan Wacha, lekarna. Metlika. A. Ro-
blek, lekarna. Radovljica. Hinko Brili, le-
karna. Ljubja. Karel Šavnik, lekarna pri „St.
Trojici“. Kranj. Fr. Becerich, lek. Postojna.
Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych,
lekarna v Sk. Loki. Mr. H. Roblek, lekarna.
Tržič. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice.
V. Arka, trgovca. Senožeča. Jos. Rudolf, drog.
Litija. J. Kandolar, trg Menga. Jos. Ancik, le-
karna v Ribici. 3487

Najcenejši in najpopolnejši
stroj za posnemanje mleka je
Mayfarthov „Diabolo“

Prve vrste izdelek — Preprosta
vporaba — Zajamčena dovršitev
na uro 120 l. — Cena samo 125 K.

Stroji za pripravljane krme

Slamoreznice, reporeznice,
drobilniki, parilniki za krmo
črepalnice za gnoj, stiskal-
nice za seno

in vse poljedelske stroje izdelujejo 600krat odl. tvorničarji

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj II.

Frankfurt a. M. — Berlin. — Pariz. 3808

Prospekt št. 1154 gratis in franko. — Zastopniki se iščejo.